

XXVI ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПЪРВА РЕДОВНА СЕСИЯ

Стенографски дневник

НА

47. заседание

Четвъртък, 4 април 1946 г.

(Открито в 15 ч. 40 м.)

Председателствувал подпредседателят Георги Трайков. Секретари: Стефан Стефанов и Костадин Трендафилов.

СЪДЪРЖАНИЕ:

Съобщения:	Стр.	Съобщения:	Стр.
Отпуски	555	чийски инвентарни предмети (шевни машини, обушарски машини и др.), подарени от американския помощен комитет „Джойнт“ или от Еврейската помощна организация в Лондон. (Първо и второ четене)	563
Законопроекти	555	4. За допълнение наредбата-закон за Българската земеделска и кооперативна банка. (Първо четене)	563
По дневния ред:		Говорили: Иван Андреев	564
Комисии: а) Избиране членове на парламентарната контролна комисия при Главната дирекция на държавните и на гарантираните от държавата дългове	555	Иван Неделчев	564
б) Попълване съставите на някои комисии	555	5. За запазване членуването в съответните взаимнопомогателни и посмъртни каси на длъжностни лица, преминали на служба при Министерството на информацията и на изкуствата от други ведомства. (Първо и второ четене)	565, 566
в) Избиране парламентарни комисии по Министерството на индустрията и занаятите и Министерството на електрификацията, водите и природните богатства	555	6. За разрешаване на министъра на информацията и на изкуствата да сключи заем от Пощенската спестовна каса в размер на 100.000.000 лв. за създаване строителен комитет за доизграждане на Народната библиотека в София. (Първо и второ четене)	566, 568
Законопроекти: 1. За изменение и допълнение на закона за финансовото облекчение и заздравяване на общините. (Първо четене)	556	Говорили: Петър Панайотов	566
Говорили: Спиро Трингов	558	Яни Янев	567
Никола Павлов	559	Проекторешение за одобрение решенията на прошектарната комисия, взети в заседанията ѝ на 20 и 27 февруари 1946 г., протокол № 4 и 5. (Одобрение)	568
Васил Чобанов	560	Дневен ред за следващото заседание	572
2. За изменение и допълнение на чл. 237 от закона за народното здраве. (Първо четене)	561		
Говорили: Д-р Петър Георгиев	561		
Д-р Петър Попсадов	562		
М-р д-р Рачо Ангелов	562		
3. За разрешаване безмитен внос на обуща, дрехи и бельо (нови или употребявани), медикаменти, сапун, консервирани хранителни продукти, медицински и леки занаят-			

Председателствувал Георги Трайков. (Звъни) Присъствуват нужният брой народни представители. Обявявам заседанието за открито.

(Отсъствуват народните представители: Александър Чичовски, Александър Ковачев, Атанас Добревски, Борис Чобанов, Борис Стефанов, Васил Юруков, д-р Васил Ханджиев, Вели Сюлейманов, Вълко Червенков, д-р Георги Гецов, Димитър Икономов, Екатерина Аврамова, Екатерина Николова, Елена Кенкарова, Желю Желев, Иван Кръстев, Иван Арнаудов, Йордан Бодуров, Коста Крачанов, Кръстю Недков, Любомир Коларов, Малию Малев, Марин Маринов, Милан Маджарски, Никола Балканджиев, д-р Петър Пачев, Петър Ковачев, Ради Найденов, Руси Табаков, д-р Сергей Мисирков, Слави Пушкарков, Стефан Прокопиев, Стефан Габровски, Тачо Даскалов, Титко Чернокозев, Тодор Панайотов, Тодор Янакиев, Трайчо Костов, Филип Филипов и Цоло Каменов)

Председателството е разрешило отпуски на следните г-да народни представители: Александър Ковачев — 2 дена, Борис Чобанов — 2 дена, Васил Юруков — 2 дена, Вели Сюлейманов — 2 дена, Желю Желев — 2 дена, Иван Кръстев — 2 дена, Кръстю Недков — 2 дена, Никола Балканджиев — 4 дни, Николай Георгиев — 1 ден, Николай Калев — 2 дена, Пенчо Пенчев — 1 ден, д-р Сергей Мисирков — 2 дена, Симеон Ковачев — 1 ден, Станимир Гюзов — 1 ден, Стефан Габровски — 2 дена, Тачо Даскалов — 2 дена и Филип Филипов — 2 дена.

Народният представител г-н Димитър Икономов моли да му бъде разрешен 10 дни отпуск. Тъй като той се е ползвал досега с повече от 20 дни отпуск, ще следва Народното събрание да му разреши искания отпуск.

Който от г-да народните представители е съгласен да му бъде разрешен още 10 дни отпуск, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка първа от дневния ред:

Избиране членове на парламентарната контролна комисия при Главната дирекция на държавните и на гарантираните от държавата дългове.

Председателството предлага за членове на тази комисия следните народни представители: Иван Андреев, Георги Енчев, Костадин Трендафилов и Давид Иерохам.

Който е съгласен с това предложение на председателството, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка втора от дневния ред:

Попълване комисията по Министерството на външните работи и на изповеданията с двама души и комисията по Министерството на финансите с един на мястото на станалите министри членове от същите комисии.

Председателството предлага в комисията по Министерството на външните работи и на изповеданията на мястото на народния представител Трайчо Костов — д-р Минчо Нейчев, а на мястото на народния представител Георги Кулишев — Петко Стайнов.

Който е съгласен с това предложение на председателството, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

В комисията по Министерството на финансите председателството предлага на мястото на народния представител Любомир Коларов — народния представител Диню Тодоров.

Който е съгласен с това предложение, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

В комисията по Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството председателството предлага на мястото на Борис Чобанов — Игнат Илиев.

Който е съгласен с това предложение, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

В комисията по Министерството на информацията и на изкуствата на мястото на Иван Каменов — Трифон Трифонов.

Който е съгласен с това предложение, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

В прошектарната комисия на мястото на Цветан Капитанов — Боля Стефанов.

Който е съгласен с това предложение, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка трета от дневния ред:

Избиране членове на комисии по Министерството на индустрията и занаятите и по Министерството на електрификацията, водите и природните богатства.

Председателството предлага за членове в комисията по Министерството на индустрията и занаятите следните народни представители: Алексис Гогов, Илия Добрева, Цоло Кръстев, Мара Тотева, д-р Димитър Хаджиев, Цветан Капитанов, Димитър Крайчев, Анастас Циганчев, Никола Марчев, Борис Чобанов, Стефан

Милков, Костадин Трендафилов, Пенчо Пенчев, Ефрем Митев и Стефан Габровски.

Който е съгласен с този състав на комисията по Министерството на индустрията и занаятите, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

За членове на комисията по Министерството на електрификацията, водите и природните богатства председателството предлага следните народни представители: Петко Кунин, Цацко Григоров, Борис Костов, Тодор Атанасов, Асен Христов, Кирил Класурки, Александър Ковачев, Христо Вълчанов, Георги Босолов, Трифон Трифонов, Драгомир Вълчков, Рада Попхлебарова, Тодор Тихолов, Александър Тасев и Владимир Арнаудов.

Който е съгласен с този състав на комисията по Министерството на електрификацията, водите и природните богатства, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка четвърта от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за финансово облекчение и за здравяване на общините.

Г-да народни представители! Понеже мотивите към законопроекта са много дълги, моля да се съгласите да се прочете само законопроекта.

Който е съгласен с това предложение, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Стефан Стефанов (с): (Чете)

„ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение и допълнение на закона за финансово облекчение и за здравяване на общините

§ 1. След чл. 236 се прибавят следните нови членове:

„23в. Разпоредбите на чл. 11 от наредбата-закон за добиване, разпределение и продажба на дървените материали, чл. 57, алинея втора, от наредбата-закон за устройството на сградите, забележката към § 18 от бюджета на Министерството на правосъдието за 1939 бюджетна година и чл. 12, точки 5, 6 и 7, от закона за водоснабдяване и канализация на населените места се отменяват. Внесените досега суми от процента 10% върху добива от държавните гори и от налога върху добива от частните гори не се връщат.

„23г. В чл. 129 от закона за милицията в селските общини думите: „такса 5 лв.“ се заменят с думите: „такса до 100 лв.“

§ 2. Чл. 24в, алинея трета, се изменя така: „22. Налог 4% върху стойността на продадената на рибната борса или тържище риба. Половината от налога се внася на общината, в която е борсата или тържището, а другата половина — на общината, жителите на която са уловили рибата.

§ 3. Алинея първа на чл. 26 се изменя така: „В чл. 74, т. 12, алинея първа, от наредбата-закон за градските общини и чл. 72, т. 1, алинея първа, от наредбата-закон за селските общини, думите: „до 20 лв. на всеки декар“ се заличават.

Алинея първа и втора стават съответно алинея втора и трета.

§ 4. След чл. 28а се прибавя следният нов член:

„28б. Общините могат да събират налог върху продадените спиртни питиета за консумиране в района на общината, както следва: до 5 лв. на литър пиво, до 5 лв. на литър вино, до 10 лв. на литър ракия и до 15 лв. на литър шампанско, шампанизирано и чуждестранно вино, малага, вермут, мастика, коняк, ликьор и други такива фини спиртни питиета. Столичната голяма община и общините: Пловдив, Варна, Русе, Бургас, Плевен, Сливен, Добрич, Стара Загора, Шумен, Хасково, Ямбол и Габрово могат да събират този налог в размери съответно до 10, 20 и 30 лв. на литър. Събраните суми от този налог се употребяват само за посрещане на благоустройствени, строителни, социални, здравни и други такива нужди.

§ 5. В чл. 32, алинея първа, думите: „1 лев“ се заменят с думите: „2 лв.“, а думите: „150 лв.“ се заменят с думите: „3 лв.“

§ 6. В чл. 33, алинея първа, думите: „60 ст.“ се заменят с думите: „1 лев“, а думите: „1 лев“ се заменят с думите: „2 лв.“

§ 7. В чл. 39а, алинея първа, цифрата „200“ се заменя с цифрата „500“, а думите: „за дружествата — 5000 лв.“ се заличават.

§ 8. След чл. 39а се прибавят следните нови членове:

„39к. Общините събират таксите и налозите за изхвърляне сметта от жилищата и от другите помещения и дворища, за ползуване от общинските канали и за поддържане улиците в размери, определени според оценката на притежаваните в землището на общината сгради и застроени и незастроени места и съобразно установената за данъка върху сградите прогресия. Това постановление не се прилага по отношение на: а) имотите, освободени от данък върху сградите, с изключение на тези, посочени в чл. 3, букви „и“ и „м“, от наредбата-закон за данъка върху сградите и б) имотите на организациите, касите и др., посочени в забележката към чл. 48.

При определяне общата сума от прихода на таксите за изхвърляне сметта от жилищата и от другите помещения и дворища и от налога за поддържане на улиците се прибавя до 20% за подобрене и разширение на службите, а при определяне общата сума на прихода от таксата за ползуване от общинските канали се прибавя чист доход до 10% от стойността на съществуващите канализационни съоръжения.

Разпоредбите на този член се прилагат от 1 януари 1946 г. по решение на общинския съвет и задължително от 1 януари 1947 г.

„39л. Процентът 3% по чл. 75, т. 12, от наредбата-закон за градските общини, съответно чл. 73, т. 12, от наредбата-закон за селските общини и чл. 51 от закона за водоснабдяване и канализация

на населените места се изменя, начина от 1 януари 1946 г. на 5%.

§ 9. Алинея втора и трета на чл. 40а се изменят така:

„Последната алинея на същите членове и точки се изменя така: „Налогът се изчислява върху пазарната стойност на недвижими имоти, собствеността на които се прехвърля по силата на каквато и да е било юридическа сделка между живи.

При прехвърляне собствеността на недвижими имоти по регулация налогът се изчислява по стойността, определена по реда на закона за благоустройството на населените места.“

§ 10. В чл. 40б думите: „семеичастна и маслопроизводна машина“ се заменят с думите: „семеичастна машина и маслопроизводна машина на маслобрани, които не подлежат на облагане по чл. 74, т. 20, от наредбата-закон за градските общини.“

§ 11. В чл. 11, алинея първа, процентът „1,5%“ се заменя с процента „2%“.

§ 12. След чл. 43в се прибавя следният нов член:

„43г. В чл. 54, алинея втора, от наредбата-закон за градските общини думите: „до 200 лв. на заведение“ се заменят с думите: „на заведение до 600 лв. за Столичната голяма община, до 400 лв. за общините в областните градове и до 300 лв. за общините в останалите градове.“ В чл. 51, алинея втора, от наредбата-закон за селските общини цифрата „50“ се заменя с цифрата „150“.

§ 13. В забележката към чл. 48 след думите: „юридически личности се прибавят думите: „а така също двореца в Балчик, еврейските народни и мюсюлмански вероизповедни общини“. Това допълнение относно двореца в Балчик се прилага от началото на 1945 г.

§ 14. Към чл. 56ж се прибавя следната нова алинея:

„В края на чл. 8, алинея трета, от закона за общинските стопански предприятия точката се заличава и се прибавят думите: „и утвърдяват от министъра на вътрешните работи“.

§ 15. В чл. 56у след първото изречение се прибавя следното ново изречение:

„За общините, чиито книжа са унищожени от бомбардировки и пожари, се опрощават същите и за годините от 1938 до 1943 г. включително“, а след второто изречение се прибавя следното ново изречение: „Дължимите откупи и увеличения на общините Голяма София, Враца и Дулина за 1944 г. се събират до 30 юни 1946 г. в половин размер“.

Към същия член се прибавя следната нова алинея:

„Освобождават се от заплащане откупи и увеличения по временната трудова повинност за 1938 до 1944 години вкл. всички политически затворници, концлагеристите, партизаните и политическите емигранти антифашисти, били такива през същите години“.

§ 16. След чл. 56у се прибавят следните нови членове:

„56ф. Признават се за редовни извършените от общинските учреждения през 1943 и 1944 години разходи за доставяне от фондация „Българско дело“ при Дирекцията на пропагандата портретите на цар Борис, цар Симеон и царското семейство, макар портретите да не са доставени“.

„56х. Признават се за законни таксите за документи (позволителни за заведения и пр.), така както са вписани в тарифа XIX, група IV, към приходен § 73 на редовния годишен бюджет на Столичната голяма община за 1945 г. Същите такси вадат и за 1946 г., като столичната общинска управа може да ги коригира, без обаче да ги увеличава.

56ц. Срокът за доброволно плащане на първата третинка от общинските данъци, налози и такси за 1946 г. и на другите дължими до 20 март 1946 г. общински данъци, налози и такси се продължава до 20 май 1946 г.

Неплатената до този срок третинка се събира с 1% лихва месечно, начина от 20 март 1946 г.“

(Ето мотивите към законопроекта:

МОТИВИ

към законопроекта за изменение и допълнение на закона за финансово облекчение и за здравяване на общините

Г-да народни представители! В живота на общините всяка година възникват най-разнообразни въпроси, появяват се постоянно нови нужди, а понастоящем пред тях непрекъснато се поставят нови задачи във връзка с осъществяване програмата на Отечествения фронт. Успешното разрешение на всички въпроси изисква преди всичко достатъчно материални средства, които общините добиват предимно по пътя на налагане и събиране на данъци, налози и такси. Размерът на последните обаче е определен с закона и за покриване на увеличените общински разходи необходимо е да се увеличат някои данъци и такси и да се създадат нови приходоизточници.

За разрешаването на подобни въпроси на общините в миналото често пъти е прибавяно до изменение и допълнение на закона за финансовото облекчение и за здравяване на общините, издаден през 1940 г. С този закон навремето са били дадени облекчения на общините по задълженията им, установен е бил нов режим на общинските финансии, като е била дадена на общините по-голяма свобода при определяне на техните творчески инициативи и са били създадени норми за предпазване от прекомерно задължение, установени са били най-после и нови приходи за общините. Разрешени са били следователно всички поставени за момента финансови въпроси.

До кодифициране на законите за общините, с което ще се събере и опрости пръснатото законодателство по общинските финансии, ще трябва и сега да прибегнем до изменение и допълнение на същия закон.

С предлагания законопроект се уреждат следните въпроси:

По § 1. 1. Отменяване на разпоредбите на чл. 11 от наредбата-закон за добиване, разпределение и продажба на дървените мате-

риали, с които през 1945 г. се отмениха приходите на общините от налозите върху добиваните материали от частните гори и вносната 10% върху продажната стойност на дървените материали от държавните гори в полза на фонда „Подпомагане финансово слаби общини“. Приходите на общините от частните гори, особено на общините от Асеновградска, Девинска и Смолянска околия, където повечето от горите са частни и общините почти нямат други приходи, са абсолютно необходими за съществуването им и затова следва да се възстановят. Следва да се възстанови и вносната в казанния фонд, за да може да продължи подпомагането на финансово слаби общини, каквито са много от общините в планинските и подпланинските крайща на страната.

Отменяване на чл. 57, алинея втора, от наредбата-закон за устройството на съдилищата и забележката към § 18 от бюджета на Министерството на правосъдието за 1939 бюджетна година. С тях се установява задължението на общините да плащат пътни и дневните пари на околийските съдии и секретарите им, когато отиват да разглеждат дела в съдебния подучастък. Разноските се разпределят между общините в района на подучастъка и се внасят на общината, в която е подучастъкът. Последната плаща пътни и дневни пари. Държавата би могла да поеме разноските за пътни и дневни пари на тези си служители, като освободи общините от обременяващото ги задължение да отделят и внасят незначителни суми за набиране на тези разноски, които за цялата страна годишно възлизат на много малка сума.

Отменяване на точки 5, 6 и 7 на чл. 12 от закона за водоснабдяване и канализация, с който се установяват незначителни вноски в полза на фонда „Водоснабдяване и канализация“ и които вноски неужно усложняват бюджетите и работата на общините.

4. Изменение на чл. 129 от закона за милицията в селските общини с цел да се установи една нормално висока такса за издаване свидетелства за стопанисване на едър добитък, съобразно услугата, която се прави на стопанина, и разноските по издаване на свидетелствата. В първоначалния текст на закона е предвидена такса 20 ст. на свидетелство. През 1922 г. се увеличи на 2 лв., а през 1927 г. — на 5 лв. Понеже тази такса е много малка и далеч не съответствува на днешните условия, трябва да се увеличи до размера на обикновените такси за издаване на удостоверения, актове и други, събирани от общините.

По § 2. Изменение на закона относно налога върху стойността на продадената на рибната борса или тържището риба. Досега общината, в която е борсата или тържището, събира 3% върху стойността на рибата. Повечето от рибата обаче не се лови в тая община, а в други общини. Справедливо е и последните общини да получат част от налога върху рибата. Поради това и с оглед да не се увеличава много налогът и оскъпява рибата, установява се налог всичко 4%, раздален поравно между общините, в които е борсата или тържището, и общините, жителите на които ловят рибата.

По § 3. Премахване максималния размер на таксата за пазене на полските имоти „пъдаршината“ на декар. В закона през 1934 г. първоначално е бил определен максимален размер на таксата 20 лв. на декар. През 1940 г. с закона за финансово облекчение и задръжаване на общините се установи ново ограничение — общата сума от таксата да не надвишава двойния размер на разходите за полската милиция. През 1943 г. пак се увеличи максималният размер на таксата от 20 лв. на 40 лв. на декар. Понеже при сегашните увеличени разходи за полската милиция максималният размер 40 лв. на декар е малък и понякога трябва да се надвишава, необходимо е да бъде премахнат, като остане да се прилага само новото ограничение от 1940 г., с което се поставя достатъчно ефикасна граница на максималното облагане с таксата.

По § 4. Установяване нов редовен приход на общините от налог върху консумираните в района на общините спиртни питиета, който приход да служи за посрещане на благоустройствени, стопански и други такива нужди. Много от общините и сега събират този надес като извънреден приход, установен по реда на чл. 76 от наредбата-закон за градските общини, респективно чл. 74 от наредбата-закон за селските общини, за задоволяване на също такива нужди. Налогът се събира много леко от общините от една страна, а от друга много леко се понася от консуматорите, тъй като е установен върху предмети, които не представляват абсолютно никаква необходимост за живота.

По § 5. Увеличаване размера на налога върху продадените тютюни, плащани от купувачите на общините, в които се произвежда, съобразно поскъпването на тютюните: за общините в бившите Македонийски, Пашмаклийски и Петрички окръзи от 1.50 лв. на 3 лв. на килограм, а за останалите общини от 1 лв. на 2 лв. на килограм.

По § 6. Увеличаване, по същите съображения, и таксата за внасяне на тютюните в постоянните тютюнови складове от 60 ст. на 1 лев на килограм и за манипулиране на същите от 1 лев на 2 лв.

По § 7. Увеличаване минималния размер на таксата за надпис на едноличните търговски фирми, тъй като е много малък, и премахване минималния размер на същата такса за дружествата, тъй като на болшинството от дружествата, особено събирателните, е много висок и в някои случаи надвишава размера на данъка-занятие, а по начало таксата трябва да представлява само 7% от данъка-занятие.

По § 8. 1) установяване на прогресивно облагане с такси и налози за изхвърляне сметта, за ползуване от общинските канали и за поддържане на улиците, които такси и налози са в зависимост от данъчната оценка на притежаваните имоти, в хармония с възприетото начало „Имотите да плащат повече“. Законопроектът предвижда облагането да става съобразно прогресията на данъка върху сградите. Относно имотите, освободени от данък върху сградите, и някои други имоти, прогресивно облагане не се прилага, тъй като в повечето случаи принадлежат на държавата, общините или обществени учреждения, които поради предназначението

им не бива да бъдат облагани с прогресивни такси. Предвижда се освен това увеличение с 10% процента за подобрене или разширение на службата при изчисляване, съгласно закона, общата сума на таксите за изхвърляне сметта и поддържане на улиците и с 7% процента от стойността на съществуващите канализационни съоръжения с цел да се даде възможност на съответните служби да се разширят и подобрят.

2) увеличаване от 3 на 5% процента на чистия доход за общината от стойността на съществуващите водоснабдителни съоръжения при изчисляването таксите за вода с цел да се засилят приходите на общините и възможностите им, да се разширят и подобрят водопроводните съоръжения.

По § 9. Изменяване основата, върху която се изчислява общинският налог 3% от стойността на всички недвижими имоти, собствеността на които се прехвърля по силата на каквато и да било юридическа сделка между живи или по регулация. Сега този налог се изчислява върху обявената покупна цена. Понеже твърде често тая цена не е истинската, а далеч по-малка от действителната, предвижда се налогът да се изчислява върху пазарната стойност, определена от общината. При прехвърлянето на имота по регулация, възприема се за база стойността, определена по реда на закона за благоустройството на населените места.

По § 10. Въвеждане облагането на големите маслостройни с налог върху стойността на продаденото през годината производство или извършената работа (интеле), а малките, както досега — с годишен надлог на маслопроизводителна машина. Това се прави с цел да се обложат по-чувствително и еднакво с другите индустриални предприятия големите предприятия на маслостройната индустрия, които си служат с двигател 5 и повече конски сили, или 10 или повече работници, или на които продажната стойност на продаденото през годината производство, или извършената работа надминава 1.000.000 лв.

Тези предприятия сега се облагат с годишен налог на маслопроизводителна машина от общините много слабо в сравнение с производството и работата им и затова следва да се обложат с процентен налог върху последните.

По § 11. Увеличаване размера на налога върху продаденото през годината производство на индустриалните предприятия (интеле) от 1.5% на 2%. Това увеличение не е голямо и няма да се сгъзи върху цените на индустриалните произведения.

По § 12. Увеличаване размера на заседателните пари на общинските съветници съобразно поскъпването на живота.

По § 13. Освобождаване от прогресивно облагане с данък върху сградите двореца на румънския крал в Балчик и еврейските и турските общини в страната по съображения, че дворецът е недоходен имот, а приходите от имотите на еврейските и турските общини служат за задоволяване обществени и други нужди на членовете им и поради това не могат да носят тежко данъчно бреме.

По § 14. Предвижда се утвърждаване на бюджетите на общинските стопански предприятия от министъра на вътрешните работи, както се утвърждават и бюджетите на общинските стопански предприятия с търговски или индустриален характер. Повечето от стопанските предприятия на общините имат за обект редовни общински служби от обществен интерес: водоснабдяване, електрооснабдяване, сметоизхвърляне и др. Поради това и техните бюджети следва да бъдат утвърждавани от централната държавна власт.

По § 15. Опрощаване откупите и увеличенията по временната трудова повинност за 1938 до 1943 г. включително само за общините, чиито книжа са унищожени от бомбардировки и пожари. Даване нов срок 30 юни т. г. за плащане в половин размер откупите и увеличенията по временната трудова повинност за 1944 г. на жителите на пострадалите от бомбардировките общини, повече от които са били евакуирани и не са могли да се възползват от срока 20 април 1945 г., установен миналата година. Освобождаване от заплащане откуп и увеличения по временната трудова повинност за 1938 до 1944 години включително антифашистите, които не са имали физическа възможност да отработят или платят временната трудова повинност.

По § 16. 1) през 1943 и 1944 години общините са пъръчали и внесли суми за портретите на цар Борис, цар Симеон и царското семейство, които щели да бъдат доставени от фондация „Българско дело“ при Дирекцията на пропагандата. Срещу внесените суми фондацията е издала редовни квитанции. Фондацията е направила големи разходи по отпечатването на портретите и изработването на рамките, ис до 9 септември портретите не са били доставени. Понеже фондацията не може да върне на общините внесените суми, а не следва да приготви и достави портретите, необходимо е по законодателен ред да се признаят за редовни извършените от общините разходи, макар портретите да не са доставени.

2) признаване за законни таксите за санитарни позволителни за заведения, в които се държат хранителни и питейни продукти и др., които Столичната община е събрала съгласно бюджета си за 1945 г. Тези такси Върховният административен съд е намерил за много високи и ги е отменил. Би следвало общината да върне част от събраните суми, което е много обременително, тъй като сумите са много на брой, а освен това е и несправедливо, тъй като сумите са вече калкулирани платените такси в печата на продадените продукти и са ги прехвърлили върху консуматорите. Предвижда се освен това узаконяване на същите такси и за 1946 г., тъй като гласуването бюджета на общината ще закъснее, а дотогава трябва да се издават позволителни и събират такси;

3) продължаване срока за заплащане първата третинка от общинските данъци и такси за 1946 г. и другите незаключени данъци и такси от 20 март до 20 май т. г., тъй като гласуването и утвърждаването на бюджетите и облагането с данъци и такси за 1946 г. закъсня,

Като ви излагам накратко причините, които налагат изработването на законопроекта за изменение и допълнение на закона за финансовото облекчение и заздравяване на общините, моля ви да го гласувате.

Гр. София, 3 април 1946 г.

Министър на вътрешните работи: А. Югов*)

Председателстващ Георги Трайков: Има думата народният представител Спиро Трингов.

Спиро Трингов (зв): (От трибуната) Г-да народни представители! Предлаганият законопроект заслужава повече наше внимание, защото се отнася до материя, която засяга ядката на държавата — общината. Трябва веднага да се отбележи, че намереният, който е направен в мотивите на законопроекта, за едно бъдещо кодифициране на законодателството, уреждащо материята за общините, трябва да се приеме като безусловно необходима препоръка. Но аз се съмнявам доколко това добро начало би било изпълнено, като се знае, че у нас законът за градските и селските общини е търпял и вероятно ще търпи твърде много изменения съобразно с многобройните задачи, които са били възлагани и които за в бъдеще ще бъдат възлагани на общините.

Специално по предлагания законопроект аз имам да направя следните бележки и препоръки, които да се имат пред вид при разглеждането му от комисията.

След 9 септември 1944 г. се тръгна по пътя на създаване нови общини. По начало това създаване беше едно добро дело, защото поставяше общинските управления в непосредствен досег с гражданите, които имат нужда от техните услуги. Отиде се обаче много далеч и се стигна до увлечения и така се създадоха стопански нежизнеспособни общини. Създаването пък на такива общини води след себе си облагането с тежки общински данъци онези, в чиято полза те се създадоха, и така се стига до недоволство, което не бива да се допуска.

С § 3 на законопроекта се премахва максималният размер на таксата за упазване полските имоти. Аз мисля, че така ще се открие нов начин за увеличение, което неминуемо ще води до недоволство на засегнатите и особено селските слоеве от населението.

Аз напълно споделям гледището, че сега предвиденият размер от 40 лв. на декар съобразно с посъпването на издръжката на полската милиция е малък. Този размер би могъл да се увеличи например на 100 лв. на декар, като, разбира се, се спазва елементарният принцип, обложът да е равен на услугата, която тършат общините при пазенето на имотите.

По § 4. Създаването на нов приход с налога върху спиртните напитки е напълно оправдано. Тук трябва да се направи възражение само по отношение на изброените градове. Би могло и трябва да се въведат и други градове, които нужди не са по-малки. И аз искам да вървам, че в това отношение ще се направи необходимото от комисията. Даже бихме могли да отидем и по-нататък, като увеличим размер на таксите върху спиртните напитки от 10, 20 и 30 лв. се запази за всички градски общини, а намаленият размер от 5, 10 и 15 лв. остане само за селските общини, защото градските общини имат твърде големи благоустройствени нужди, за които са предназначени приходите, които там се предвиждат.

Д-р Вера Златарева (з): Така те ще пият повече, ще им бъде по-достъпно.

Спиро Трингов (зв): Е, да.

Министър Антон Югов: Г-жа Златарева възражава.

Спиро Трингов (зв): Да, ще пият повече.

По § 5 и 6. Увеличението е малко и тук би могло да се направя нещо, като се увеличи таксата.

Г-да народни представители! Отнася се за таксата, която плащат купувачите на тютюн в бившите Мазанлишки, Смолянски и не знам още кои окръзи при покупката на тютюн. Досегашните такси са определени съобразно с цените от периода след 1920 г. и те не са претърпели до днес никакви изменения. Тогава когато цената на тютюна е увеличена средно към 300 л. за кг. у производител, аз смятам, че таксите биха могли да се увеличат на 5 лв. или 10 лв., защото те се плащат от купувачите на тютюн.

От земеделците: Пак за сметка на производителя.

Спиро Трингов (зв): Пяма да бъде за сметка на производителя, защото на производителите цените са определени, определено е докъде може да купува търговецът или респ. лицето, което е като-временно да върши покупката. По тоя начин са запазени именно интересите на тютюнопроизводителите.

От земеделците: В каймето ще влязат тези пари.

Спиро Трингов (зв): По § 8. В този параграф е предвидено прогресивно облагане с такси и налози за услугите, които вършат общините — за канал, смет и др.

Г-да народни представители! Заслужава да се привлече просветното ви внимание върху този параграф. Отнася се за прогресивно облагане, но с какво? — С такси и налози. Вие знаете, че сградите у нас вече се облажиха с прогресивен данък-сгради. Прогресивността води към социална справедливост. Затова е и повикият за прогресивно облагане.

Но тук не се отнася за данък, чиято прогресия може да се увеличи или намалява съобразно с разбиранията и нуждите в даден момент. Отнася се до такси, а тия такси са цената на услугата, която се прави от общината. При определяне на таксите следва-

телно важи принципът на цените — в случая цената на услугите. При тая услуга и цена за прогресивност не може да се говори.

Затова аз смятам, че тук се налага една съществена промяна в смисъл да се плаща една определена такса, така както е било досега. Колкото за размера, той може и да бъде увеличен, ако приемете, че сегашните размери са малки. Когато става въпрос за прогресивност, вие можете да увеличите размерите на данъка-сгради, но не и на таксите.

В изключенията, смятам, следва да се поменат и тия сгради, които са предмет на закона за мините, където има специален текст, който освобождава от всякакви данъци сградите, построени във връзка с използването на подземните богатства.

При тия препоръки, които аз бегло направих във връзка с предлагания законопроект и които молим да се имат пред вид от комисията по Министерството на вътрешните работи, която ще трябва да разгледа законопроекта, парламентарната група на Народния съюз „Звено“ заявява, че тя ще гласува законопроекта по принцип (Ръкоплескания)

Председателстващ Георги Трайков: Има думата народният представител Власи Власовски.

Власи Власовски (к): (От трибуната. Посрещнат с ръкоплескания)

Другари народни представители и представителки! В грижата си да облекчи тежкото финансово положение на общините, министърът на вътрешните работи др. Антон Югов е представил на нашето внимание и обсъждане законопроект за изменение и допълнение на закона за финансово облекчение и заздравяване на общините.

Животът и задачите на нашите отечественофронтовски общини сега коренно се различават от тия на фашистките общини в миналото. Фашистите охраняваха свои котиерни и лични интереси, уреждаха тъмни сметки и афери на партизани, предприемачи и селски тузове. Твърде малко ги интересуваха тях обществените въпроси, засягащи социално слабите слоеве от населението, и никакви грижи не полагаха за защита на техните интереси и подобрене бита им.

И дума не може да става за сравнение днес на нашите отечественофронтовски общини с ония в миналото. Отечествонофронтовската власт възлага днес на общините огромни задачи и цели. Всестранна и разнородна е тяхната грижа за трудещите се. Отечествонофронтовските общини сега са погълнати всецяло с изграждане на редица стопански мероприятия, строежи, благоустройство, здравеопазване, културна и просветна дейност, физкултурни грижи за младежта на народа и пр. и пр.

За тая всестранна дейност са потребни огромни средства. В това отношение възможностите на общините са ограничени. Те са спънати, не са свободни, с развързани ръце при облаганята. Ето защо трябва нашите общини да добият в това отношение по-голяма свобода на действие и самостоятелност при облаганята. Безспорно контрола над общините трябва да съществува, но не да ги спъва при търсене и набиране на средства за реализиране на техните стопански, здравни, благоустройствени и културни начинания. Контролата на централната власт над общините трябва да подпомогне строежите и стопанските мероприятия на тия общини.

Желателно е в новия закон за общините да легне това принципино положение и развърже ръцете им, да се разшири тяхната самостоятелност и се укрепи автономията им, за да станат действително народни, демократични и творчески, деспособни институти. Отечествонофронтовските общини трябва да застанат смело и с лице към трудещите се маси, винаги в подкрепа и в защита на техните интереси и всестранни грижи.

За да се реализира и оживотвори тая политика на нашите общини, трябва да се създаде възможност и начини за намиране и набиране на нужните средства на самите общини.

Пирамидата на държавния строеж има в основата си като фундамент общината, която е най-малката клетка в държавната иерархия. Тя е първичната форма, зародишът, от който започва развитието и оформянето на държавата, такава каквато я знаем и виждаме днес. Още в много далечното минало общината е била първата свободна, демократична и народна форма на управление. Най-близък досег до управлението на общините, както в отколените времена, така и до днес, народът има с общинската управа. Винаги и постоянно той е в допир с нея. По всички поводи, във всички времена, за радост и тъга, моралните и материалните спорове и въпроси се слагат там, в общината, обсъждат се, разискват се и се решават. Интервенцията, арбитърът на общината за народа е меродавен.

А политичността на някои хора днес, заемащи отговорни места в управлението, е опасна маска и грим. Очевидно, отечественофронтовската община, нейното ръководство, шефовете на службите, стопанските ръководители и културно-просветните възпитатели и дейци трябва да имат едно ясно, твърдо, антифашистко, демократическо отечественофронтовско убеждение, което да бъде застъпвано, подчертавано и упорито прозвядано. Общините трябва да са на отечественофронтовска позиция, като воини, и да имат будното съзнание и дълга на стражи към отечественофронтовската власт. Готови и смели — или както казват софийци „да няма ла-базо“ — в борбата срещу останките на черната реакция, фашизирните елементи, спекулата, черната борса и галната опозиция. Борбата в това направление трябва да се заостри повсеместно в общините. Ръководните кадри и целият персонал трябва да стоят бодро и на шрек, в първите редки на борбата, за да не се допусне връщането на ирачното и кърваво минало на народните палачи и убийци. (Ръкоплескания)

Стоейки здраво в общините, прогонвайки от нашия дълг и задължи да зачитаме волята на народа и браним правилно неговите

интереси — ето политическата линия, която смело и будно трябва да се следва. Общинската управа трябва да се пази от уклон и увлечения наляво или надясно. Всяко отклонение от правилната преценка политиката на Отечествения фронт, от нейното правилно приложение, е пагубно. Тая политика трябва да бъде провеждана планомерно и стопроцентово, ударно, по време бюджетния период във всички области и начинания. Всички фашизирани елементи веднага да се прочистят, всичко гнило и корумпирано, заядливо и недоялно, вражески настроено против Отечествения фронт, да се уволява и замества с верен, кадърен и отечественофронтски ориентиран кадър.

Големи, всеотдайни задачи има да разрешават отечественофронтските общини през текущата година. Стопанските въпроси се изправят кресчендо пред общинските съвети и чакат бързо и умело разрешение и приложение. Бюджетите трябва да са съставени така, че да са огледало и фокус в нашата общинска политика и да отразяват верно финансовата, стопанската и духовната физиономия на общините. Бюджетът трябва не само да бъде добре съставен и построен, да обхваща всички мероприятия и обложът да е легнал върху плещите на платежоспособните общинари, доходни обекти и предприятия, но трябва и да бъде оживотворен, реализиран напълно. Трябва като червена нишка да личи прогресивно-подоходното облагане в тия общински бюджети не на комин, не на каптак, а според хала и товара. (Ръкоплескания)

Г-да народни представители и представители! На плещите на общините тежи материалната издръжка на училищата, грижите за правилното и редовното посрещане на веществени разходи, осветление, отопление, прислуга, поддържане в ред училищните сгради, ограждане дворищата, грижи за физкултурата в тях и пр. Съвременната отечественофронтска община има колосални стопански грижи и задачи. Тя не може да бъде само един административен орган за регистрация на всекидневните актове за раждания, умирания, женитби и пр. и пр. Общината не може да се ограничи с издаването на разни удостоверения и заверки на покупко-продажби на недвижими имоти, уреждане спорове и подпомагане на бедни, болни и слаби общинари.

Съвременната народна отечественофронтска община има да се занимава и с големи социални грижи, стопански мероприятия, културно-просветни и духовни проблеми, целици всеотдайната подкрепа и грижи за трудещите се маси. Особено сега, при управлението на отечественофронтската власт, при осъществяването на отечественофронтската програма, трябва сериозно да се помисли за възможностите на общините. За реализиране на своите мероприятия общините се нуждаят от средства. Данъци, налози и такси общините добиват от сградите, недвижимите имоти, от разните услуги, сервиси и удостоверения.

Крайно ограничени са общините от съществуващите закони при търсене средства за своите стопански и културни задачи. Основен техен приход си остават все пак доходите от недвижимите имоти под формата на данък-сгради, поземленият данък, отстъпният от държавата акциз и доходите от други такси и берин, от услуги и пр. Тия обложки са определени и не може да се облага над нормите. Не трябва да се изпуска из пред вид и фактът, че съществуващите проценти за облагане на обектите са още от 1934 г., когато стойността на лева беше 10 пъти по-висока от сегашната такава. Общините в голямата си част изнемогват поради невъзможност да намират нови източници и приходи за реализиране на своята политика.

Независимо от това, че ръцете им са вързани и ограничени при облаганията, те имат задължения към държавата, банци, кооперации и други кредитни учреждения за около 12 милиарда лева, които дългове висят като воденичен камък над бюджетите им. Погашенията на тия задължения са трудни и често пъти принудителни. Ние имаме около 2.040 селски общини с 1.762 кмetskи наместничества, на които бюджетите възлизат на 7 милиарда лева, и 96 градски общини тоже със 7 милиарда лева бюджетни постъпления, а вероятно през настоящата бюджетна 1946 г. ще надхвърлят тая цифра.

Законопроектът предвижда увеличаване на някои данъци, но добитите средства от новите обложки няма да отиват за кооперативни цели, а ще отидат за стопански мероприятия, които в най-близко време ще се обособят в твърде доходни предприятия и ще засияят общинските приходи. Тия предприятия ще обслужват големите нужди на трудещите се маси и ще им донесат блага, култура, здраве и просвета. Такива предприятия са: банци, обществени перални, кленици, сунилги, хладилници, стопанства, здравни домове, детски дневни домове, чешми, благоустройство и пр. и пр. Примери за това има в много от нашите общини. Така, Троянската градска народна община през 1945 г. със своите скромни средства построил от редовните си приходи и извънредни обложки: баня — първокласна, която прави чест дори, бихме казали, на нашата област, обществена пералня, общинска амбулатория, родилен дом, здравно-съветателна станция, един солиден каменен мост, 12 км. пътища и улици, канал от 205 м., укрепил коритото на един дол, който разяждаше стените, а именно дола „Каранчо“, откри общинска аптека, приюти и гледа 170 югославски деца, подпомагана от Отечествения фронт и помощната организация, поправи махленските пътища на много места и пр. и пр. — дейност, която още тази година почва да дава своите положителни резултати.

Нека се има пред вид и обстоятелството, че много от предвидените данъци, обложки и такси в законопроекта, който ни предлага др. Югов, се налагат и сега от много общини и се използват в извънредни бюджети, като се събират редовно, съответно утвърдени от по-високите места и власти; така например, процентите върху ракиите, вината, сладките спиртни напитки, гъдарщината, услугите за „удостоверение от—до“, надписите, такси и налози за изхвърляне сметта, въз основа доходността и услугите,

прогресивно-подоходно облагане, прехвърляне на имоти в разни селища на имотни и къщовни стопани, ишлеме в фабрични и други производствени заведения и т. н. обекти за облагане. Средствата от тия добити обложки и данъци, както се подчертава и в законопроекта, ще послужат на общините за техните стопански, строителни и народополесни цели.

Всичко това говори, че трябва да се подпомогнат общините, за да могат да погасяват задълженията си и да отделят по-големи суми от текущите си бюджети за стопански и други цели. Автономията на общините е ограничена, ръцете им са вързани, те кречат и вегетират, без да могат да отговорят на най-крещящите нужди на общинарите. Поради същата причина строежите, стопанският живот и всеотдайните мероприятия и задоволяване на нуждите са ограничени до минимум. Особено селските общини са изостанали много назад в своята дейност. Техните стопански, културни, здравни, благоустройствени и пр. мероприятия са още в пелени.

Предлаганият законопроект за изменение и допълнение на закон за финансово облекчение и заздравяване на общините, макар и твърде ограничено, цели да подобри и подпомогне лошото финансово и материално положение на общините.

Парламентарната група на Българската работническа партия (комунисти) ще гласува законопроекта, като смята, че в комисията при Министерството на вътрешните работи ще трябва да станат някои допълнения и поправки за неговото подобрене, разширение и усъвършенстване. (Ръкоплескания)

Председателстващ Георги Трайков: Има думата народният представител г-н Никола Павлов.

Никола Павлов (з): (От трибуната) Г-да народни представители! С предлагания за обсъждане от Народното събрание законопроект за изменение и допълнение на закона за финансово облекчение и заздравяване на общините се прави един благороден опит да се внесе подобрене в законодателството по облекчаването и улесняването функциите на нашите общини. Общините, това са кръвта и плътта на нашия държавен организъм.

Достатъчен е само бегъл поглед върху общините, за да се признае, че в нашето близко и далечно минало, а и сега, те са били и си остават най-мощни зидари на нашата национална, материална и духовна култура. Особено в нашите селски и по-малки градски общини няма нито едно училище, нито едно читалище или по-крупно обществено мероприятие, които да не са рождба на обединените народни усилия именно чрез общините. Особено в областта на народната просвета общините се явяваха обединително звено, организатори и двигатели на най-благородните народни пориви, за да стигнем днес до положението, във всяко село най-хубавата сграда, гордостта на населената точка, да е народното училище, читалището, скотовъдните ни домове, елитните наши разплодници на добитък, културни институции и пр.

За съжаление обаче десетки години подред тая висококултурна, разпознава и благородна роля на общините не бе достатъчно оценена и подпомогана от държавата. С изключение на няколко от нашите по-големи градове, в повечето наши общини тежкия товар на това културно и материално творчество лежеше изключително на слабите плещи на нашите общини. Стигна се по едно време дотам, че държавата се явяваше пречка за културния подем на някои общини. В Бяла Слатина, например, десет години се спореше остро, дали да има или да няма една гимназия, така горещо желана от цялото население. А това беше картата и в почти цялата страна. Държавата, в лицето на старите политически управници, бе малцежа за нашите общини. И напругайки последните свои възможности да изградят сами своето благоустройство и разцвет, общините изпаднаха в страшно материално затруднение.

През 1934 г. при един общ приход от около три милиарда лева — равен на 22%, близо една четвърт от приходите на финансовото стопанство на страната — общините са имали задължения към 1 милиард и 800 милиона лева. През 1938 г., при почти същия приход, дълговете на общините са били вече към 2 милиарда и 200 милиона лева, а през 1941 г., при един приход от около 3 милиарда и 500 милиона лева, задълженията им са били почти толкова, колкото са били цялостните приходи на общините. Общо взето, разходите им са били: 45% за дългове и фондове, 35% за персонални разходи, 10% за административни разходи и едва около 10%, а някъде максимум 15%, са били оползотворявани за градивна, творческа работа.

И не поради грижите на централната власт, а под напора на общините отдолу, държавата им отстъпи някои от своите финансови обекти, какъвто беше например поземленият данък и данъкът сгради, от които държавата събираше навремето около 600 милиона лева. Общините обаче никога не реализираха повече от 115—120 милиона лева приходи от тия обекти. В замяна на това обаче значителни общински финансови източници бяха иззети от държавата, каквито бяха например данъкът бегляк, данъкът занаятие, данъкът върху велосипедите и моторните коли, данъкът върху тоалетните и медицински сапуни и др. и, най-важно, иззе се от общините 30% от работната ръка по закона за временната трудова повинност, с което значително се намали мощният размах за материален градеж на общините.

А на втори ред маса фондове като хищници подлаха общинските бюджети и поглъщаха ведно с дълговете им към 45% от всичките общински приходи. Така се дойде до идеята да се създаде закон за финансово облекчение и заздравяване на общините през 1941 г., с който между многостранното облекчение презмичаха се около 25 фондове, сляха се в един единствен фонд с 14% вноски по него от действителните постъпления по бюджетите.

Днешните финансови възможности на нашите общини възлизат, както имах случая да кажа и преди няколко дни, когато говорих по бюджета на Министерството на вътрешните работи, на около 14 милиарда лева, а с приходите на обособените общински стопански предприятия — на около 17 милиарда лева. Ясно е да се разбере, че тази сума се равнява на бюджетите на повече от половината от нашите министерства. Ако ние съумеем целесъобразно да оползотворим, да ръководим, да направляваме и да използваме тази общинска богатство, ние наистина можем да регистрираме успехи, с които да се гордеем и да оставим паметници за нашето културно строителство.

Днес отечественофронтовската власт обгражда нашите общини с изключително внимание. Тяхната роля е достатъчно оценена. Там днес кипи ентузиазизиран подем. Разгънати са в пълна ширина и дълбочина силите на народа, но само в ограничения кръг на техните финансови възможности. Желанието да се подпомогне, стимулира и разгъне всеотдайна им дейност се проявява в пълна мара от страна на централната власт, но за съжаление това желание не се покрива с практическите мероприятия, предприемани в това направление, по обективни причини, произхождащи главно от неизмеримото бедствие, в което ни поставиха военновременната и стопанската обстановка след 9 септември. Всички ние разбираме много добре, че що се касае до финансовата страна ние делим държавата от общините, но джобът на данъкоплатец при всички случаи си остава един и същ.

С предлагания законопроект очевидно се върши една временна палативна работа. Подобряване на нашето държавно и общото финансово стопанство лежи преди всичко в подобряване на възможностите на най-главния фактор в това отношение — на нашия общински и държавен данъкоплатец, българският гражданин, и на второ място в облекчаване на неговото бреме с изземването из ръцете на привилегированите, монополистични, гешефтарски и експлоататорски категории в страната, към което така непоколебимо се стреми новата отечественофронтовска власт, на ограниченото народно благосъстояние, което да се хвърли в широко народоползено и доходно строителство, което именно иде с твърди и сигурни крачки под управлението на Отечествения фронт.

Остава си все още открит въпросът за унифициране на нашето общинско законодателство, което да развърже ръцете на нашите общини за една по-самостоятелна стопанска дейност. Да навлязат те и в такива области на стопанска дейност, които досега са били считани като неоспорвано поле само на частната инициатива, именно: мелници, промелки, доходноносни магазини, аптеки, комбинати, селенчукови общинско-кооперативни градини, даращи за вълна, дъркорезии, електроцентрали и пр. и пр. области, в които досегашният опит показва, че общините с успех могат да се проявят и, като реализират свои приходи, да облекчат товара на своите данъкоплатци.

В това отношение аз бих се радвал твърде много, ако г-н министър Югов се възползува от възможността, която той ще придобие чрез новооткритите служби в неговото ведомство — а именно помощни-околийски управители и помощни-областни директори — да подбере квалифицирани служители, на които да възложи грижата да ръководят, да напътствуват, да контролират и да стимулират дейността на нашите общини, преди всичко в стопанско и финансово отношение. (Ръкоплескания)

Г-да народни представители! Преди да завърша, искам с няколко думи конкретно и съвсем накратко да се спра върху предлагания законопроект. По-съществени неща от него се намират в § 1 от законопроекта, където се иска да се възстанови един малък, незначителен облог върху продукцията от нашите гори, преди всичко от общинските гори, в полза на общинските каси. Ние имаме села, предимно в балканските краища, на които единственият и главен източник за общински приходи си остават горите. Тези приходи им бяха отнети миналата година. При липсата на тия приходоносни източници общините стават нежизнеспособни и негодни да извършват своята претворителна стопанска и административна работа. Сега се възстановява едно старо положение. В това отношение би могло да се яви някакво възражение от Министерството на финансите или от Министерството на земеделието. Но аз бих се радвал, ако в комисията, където законопроектът ще бъде разгледан по същество, не се появят такива възражения.

На второ място се иска да се узакони едно положение, което съществува де факто. Това беше възможността, нашите общини да събират факултативно до 40 лв. на декар за така наречената пьдарщина. В същност приходите от пьдарщината се използват не за издръжка на персонала, ангажиран в тази работа — както това съществуваше в текста на закона — а тия приходи се използваха за всякакви други общински мероприятия. Това обаче е незаконосъобразно и аз се радвам, че това нещо се узаконява сега. Аз не познавам община, която да не се е възползвала от този член на закона, за да си набави приходи. В закона за градските и селските общини съществуват членове — чл. 74 от закона за селските общини, респ. чл. 76 от закона за градските общини — с които на общините се дава възможност за извършване разходи при специални строежи да прибавят и до извънредни специални неограничени облагания на данъкоплатците. Това са обаче изключителни случаи за извънредни градежи. С законопроекта, така както е предложен, пьдарщината се оформява вече като един редовен общински доход, който не е свързан с извънредните усилия на общините в техния материален градеж за училища, обществени сгради, комбинати и т. н.

Трети един въпрос, който е по-съществен и по който вероятно може да се явят възражения от г-на министър на финансите — аз бих се радвал също, ако не се явят такива възражения и, доколкото получих сведения, г-н министърът на финансите е скло-

нен да не ги прави — е облогът, с който общините ще натоварят нашите приятели, които обичат веселбата — да си попият в кръчмите. Ще се повиши малко цената на спиртните питиета. Прави се един малка разлика за обикновените, за множеството от общините, в за една категория големи общини — общините Русе, Габрово, Варна, Шумен, Пловдив, София и т. н., в които облогът е малко по-висок. Тук му е мястото да дам едно малко обяснение, за да можем ние с общи усилия да намерим някаква формула, този облог да не се отрази върху продажната стойност на този народен продукт и по такъв начин тежестта да легне на гърба на производителя. Очевидно законодателят има за цел, този облог да го прехвърли върху гърба на охолните и безделниците. Нямам нищо против това. Трябва да се направи така обаче, че този облог да легне върху тия, които си позволяват лукса в тези тежки времена да си попият. София напр., в която има на всеки 20 крачки по един аперитив, трябва да плати нещо повече.

Георги Дамянов (к): Има и бедна София.

Никола Павлов (з): Касае се за пиянска и разгулна София. — Трети въпрос, който също така прави впечатление, е увеличаването на облога върху тютюна. Това увеличаване обаче, по моя преценка, е твърде незначително. И аз се надявам, че нито министърът на финансите, нито някой друг от меродавните фактори би направил някакво възражение, да се увеличи този облог. Касае се да се плати от купувачите на тютюна. Когато имаме тютюните под режим на разпределение, на монополи, значи дирижирани цени, явно е, че този облог не застрашава интересите на бедния български тютюнопроизводител. Смятам, че това нещо ще се възприеме.

Другите неща, които се предлагат в законопроекта, намирам, че не са от толкова съществено значение и заради това декларирам, че законопроекта, който беше подробно обсъден от нашата парламентарна група, ще бъде гласуван по принцип, а в комисията онези поправки, които биха се наложили, съобразно размяната на възгледи от всички, които участвуват в нея, ще бъдат възприети. (Ръкоплескания)

Председателстващ Георги Трайков: Има думата народният представител Васил Чобанов.

Васил Чобанов (с): (От трибуната) Г-жи народни представители! Къде народни представители! От раждането до смъртта си гражданинът принадлежи на общината, където са регистрирани тези големи събития — раждането и смъртта.

Някой от земеделците: И женитбата.

Васил Чобанов (с): Първата социална клетка, това е семейството. Вторият социален организъм, това е общината. Третият, най-сложен, комплициран организъм е държавата. Между семейството и държавата стои общината, и ние принадлежим може би повече на общината, отколкото на държавата, защото всички ние живим на нашето ежедневие ние ги задоволяваме с общината, чрез общината и в общината.

Г-жи народни представительки и г-да народни представители! Нима снемателите, нима улиците, които тъпчем и които трябва да поддържаме, нима училищата, в които пращаме нашите деца, нима болниците и амбулаториите, где се лекуват и прегледват нашите болни граждани и пр., не са преди всичко грижи на общината? Нима, бих казал, всичките многобройни за съществуването ни грижи в ежедневието не се поглъщат от общината? Забравих да спомена за водата — тая първична нужда, която също е в грижите на общината.

Всички тези нужди общината задоволява по един засег, бих казал, твърде несъвършен начин. Нашата бъдеща отечественофронтовска община ще трябва да я направим нещо много по-съвършено от досегашната община. Тя трябва да бъде преди всичко едно голямо стопанско предприятие, в което да легнат всички общински мероприятия за задоволяване на ежедневните нужди. В същност какво значат нашите високи идеали за едно съвършено общество, ако не започнем ние да задоволяваме нашите ежедневни нужди? Нима грижите за повече и доброкачествен хляб и храна, за повече вода и чист въздух, за повече хигиена, с една реч, за по-голямо задоволяване на ежедневните нужди, не съставляват в същност живота? Ето отгук, от общините ще трябва да почнем да градим щастие и благоденствие на нашия народ.

Но, казвам, общината ще трябва да бъде преди всичко едно голямо стопанско предприятие, собствено едно предприятие, което да обгръща много стопански предприятия. Сега ние имаме електричество. Никому не прави впечатление, че това е една комунална, обществена форма на стопанисване. Сметта, почистването също е една комунална, обществена форма на стопанисване и на съществеността, бих казал. Горивото, дървоснабдяването също трябва да стане в бъдеще едно стопанско предприятие на общината. Водата също е стопанско предприятие. Ако по този път се тръгне и се даде възможност на общината да задоволява нуждите на хората по пътя на стопанските общински предприятия, ние ще имаме чудесни резултати. Ще се изпълнят по един особен начин, бих казал, онии точки от програмата на Отечествения фронт, в които се говори, че ще трябва да се даде предимство на колективното обществените форми на собствеността. Трябва значи да се даде предимство на общинската собственост. Аз не говоря парадокс. Не. Ако ние имаме държавни железници и пътища, ние можем да виаме още ред други общински стопански мероприятия в различни форми, чрез които биха се задоволили нуждите на гражданите в самата община. Ролата и значението на общината тепърва

ще бъдат поставени на подобаващо място. Ние сме в една ера, в която творим нещо ново и в тази област. Но за да можем да поставим нашата община на подобаващо място, за да може тя да разраши тези големи проблеми на бъдещето, ще трябва да я въздържим. И нашият министър на вътрешните работи добре е изправил, като е внесъл този законопроект, за да можем да осъществим това, което е възможно днес.

С тези ред мероприятия ние искаме да дадем възможност на нашите общини, които изнемогват под бремето на тежки задължения и поради последиците от войната и поради големите грешки и престъпления на миналите режими, да се въздържат и да могат да изпълнят онези задачи, които правителството на Отечествения фронт им възлага.

В този ред на мисли трябва да кажа, че този законопроект идва твърде навреме. По-нататък може би ние ще се занимаем с ред други мероприятия, които ще издигнат нашата община все повече и повече на по-горно стъпало, за да може да изпълни новото си социално предназначение, което посочвам.

Въпросът за облагането на тази страшна отрова — спиртът, не зная защо смущава някои. Разбира се, че ще се обложи. То се знае, че ще пият онези, които имат възможност и желаят да пият, да се троят.

Тютюният също така — и друг път съм казвал, сам съм пушач — ще трябва да се обложи повече. Когато облагаме тези две отрови, ние вършим благодеяние на нашия народ.

Д-р Вира Златарева (з): (Ръкоплеска)

Васил Чобанов (с): Защото смятам, че по този начин ще спасим нашия народ от едно израждане, преди всичко. А така ще облекчим нашата община и ще я снабдим с по-големи средства, които няма да шокират никого.

В това отношение виждам и други мерки, които са взети предвид, и те ми правят много добро впечатление. Някога, преди 25 години, въпросът за прогресивното облагане в общината се поставя на практическо разрешение. Аз зная какъв отпор се даде от тогавашната държавна власт на тия именно мероприятия, които някои общини искаха тогава да прокарат. Думата ми е, г-жи народни представители и г-да народни представители, за прогресивното облагане на онези услуги, които дава общината и за които обложки сега се иска да се провеждат прогресивно. Например, ва сметта обложките ще бъдат прогресивни. Някога, преди повече от 25 години, в някои общини, в които влизаха прогресивни елементи, нека го кажа за чест на комунистите, които бяха овладели някои общини, се въведе прогресивно облагане на сметта, канала и пр. Но законите тогава не позволяваха едно такова прогресивно-подходящо облагане, и всички тези въпроси, които се повдигаха навремето, в форма на обжалвания пред съда решениите на общинските съвети бяха осуетени от решенията на Върховния административен съд, който ги смята за незаконни. Сега с този законопроект властта на Отечествения фронт развива ръцете на общините да могат да прокарат тези прогресивни облаганя за услугите, които дават общините. Това прогресивно облагане е правилно и ще бъде узаконено.

Но, г-жи народни представители и г-да народни представители, общината е преди всичко един стопански колектив и този колектив се управлява от свое управление. Това управление трябва да бъде народно. Сега отечественофронтската власт дава възможност, това управление наистина да бъде народно, общините да бъдат народни. Досега много приказки са говорени и казани за автономията на общините, хубави, красиви фрази. Обаче нека да признаем, автономия на общините досега не нямали, затова защото не държавата, а онези, които заставаха начело на държавата, които управляваха, бяха хора, които не защитаваха народните интереси и не желаеха да направят от общината едно наистина народовластно тяло. Общината им служеше като инструмент за прокаране на котерийна, класова, грабителска политика, и заради това общините не даваха положителни резултати. Затова общините са в такова плачевно състояние. И ако някои общини днес стоят на по-високо стъпало, както посочи това и нашият другар Бласковски, трябва да кажа, че това се дължи не толкова на инициативите отгоре, колкото на инициативите отдолу и най-главно то се дължи на нашите природни богатства. Баня, като има това злато — минералната баня, трябва да си е намерила една шо-годе умна общинска управа, която използвава това богатство и по този начин прави всичко възможно, за да даде на селището благоустройство и общо повдигане. Такива богатства има в много общини. В България, в нашата малка страна, ние имаме такива природни, от Бога бих казал дадени, богатства, но е нужно да имаме повече инициатива и повече творчество.

Тук аз искам да направя една бележка. Наистина отечественофронтската държава и отечественофронтската власт ще бди, в общините да се прокара една политика в хармония с общата държавна политика на Отечествения фронт. Наистина ние подчертаваме, че нашата община трябва да бъде автономна, но все пак трябва да признаем, че вмешателството на държавата не бива да отнява дотам, че да убива инициативата и самодейността на ония, които стоят начело на общината. Защото много полезни инициативи са вземани от ония, които стоят начело на общината, но за голямо съжаление тези инициативи са пропадали поради противодействието или пасивността на онези, които стояха начело на държавното управление.

От името на нашата парламентарна група аз заявявам, че ще поддържаме този законопроект, който на първо време ще даде възможност на нашата община да се засили, да се подкрепи, за да може тя по-нататък да изпълни онези големи проблеми и задачи, които ѝ предстоят за щастията в благоденствието на нашия народ. (Ръкоплескания)

Председателстващ Георги Трайков: Друг оратор няма записан. Пристъпваме към гласуване. Които приемат на първо четене законопроекта за изменение и допълнение на закона за финансовото облагане и за здравяване на общините, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Пристъпваме към разглеждане на точка пета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на чл. 237 от закона за народното здраве.

Моля г-на секретаря да го прочете.

Секретар Костадин Трендафилов (зв): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за изменение и допълнение на чл. 237 от закона за народното здраве.

Г-да народни представители! Лошите трудови условия, при които работят участъковите зъболекари, а именно: ниската заплата и лошите условия в село, не ни дават възможност да намерим достатъчно зъболекари, които да заемат вакантните зъбно-здравни участъкови служби. Апела, който отправяме нееднократно към зъболекарите, които са на частна практика в селата, да заемат вакантните участъкови служби не дава резултат, защото като частно практикуващи са материално добре и затова не желаят да се ангажират в държавните зъболекарски кабинети. Отчасти попълването на вакантните зъбно-здравни служби се разрешава с гражданската мобилизация преди отменяването ѝ, но днес, когато тя е отменена, не ни е възможно да откриваме нови зъболекарски участъци, защото няма кой да ги заема.

Намиране на кадри, които да заемат зъбно-здравните служби трябва да се разреши по спешност, защото през месец февруари ще почне усилено инсталиране на зъболекарските кабинети, които сега се изработват в Държавната самолетна фабрика в гр. Казанлък и, според уверенията на ръководителите на същата, през месец февруари ще могат да ни доставят седмично два-три комплекта.

За разрешение на горния въпрос Министерството намира едно единствено разрешение, а именно: да се задължат всички свършили през 1940 г. и след тази година зъболекари да прекарат двегодишна задължителна служба в държавните, общинските и обществените кабинети. Свършилите през 1940 г. до края на 1945 г. са 200 души, число, което засега ще задоволи попълването на вакантните места.

Ето защо аз ви моля, г-да народни представители, да разгледате и одобрите приложенния законопроект.

Министър: Д-р Р. Ангелов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение и допълнение на чл. 237 от закона за народното здраве

Член 237 се изменя така:

За добиване правоспособност по зъболекарство от кандидатите се иска:

- а) да притежават зрелостно свидетелство от гимназия, призчата от държавата;
- б) да притежават диплом, че са свършили науките си в признат от държавата факултет;
- в) да са издържали колоквиум и
- г) завършили висшето си образование през 1940 г. и след тази година да са прекарвали едногодишен стаж в държавен, общински или обществен зъболекарски кабинет и да са прослужили най-малко две години на държавна или общинска зъболекарска служба.

Председателстващ Георги Трайков: Има думата народният представител д-р Петър Георгиев.

Д-р Петър Георгиев (к): (От трибуната) Г-да народни представители и представители! Сесията е с законопроект за изменение и допълнение на чл. 237 от закона за народното здраве. Този член предвижда условията, на които едно лице трябва да отговаря, за да добие правоспособност по зъболекарство. Чл. 235 от закона за народното здраве говори при какви условия един лекар може да добие правоспособност, а в член 237 се говори за условията, на които трябва да отговарят зъболекарите, за да добият правоспособност по зъболекарство, а именно: първо, да имат зрелостно свидетелство от гимназия, призната от държавата; второ, да притежават диплома, че са свършили науките си в признат факултет съгласно допълнението на закона за дипломите; трето, да са прекарвали едногодишен стаж при някой зъболекар на държавна или общинска служба или при някой зъболекар на частна практика и, четвърто, да са издържали колоквиум — държавен изпит.

Всички тези условия за добиване правоспособност по зъболекарство са легнали в стария закон за народното здраве от 1929 г., когато в нашата страна още нямаше зъболекарски факултет. Днес обаче, когато у нас има вече зъболекарски факултет, се налага едно изменение на този чл. 237, за да се създаде квалифициран зъболекарски кадър. Съображенията за това изменение на чл. 237 са следните. Макар че в закона се предвижда едногодишен зъболекарски стаж, този стаж беше само формален, на книга, без да се провежда в действителност. За първите 6 месеца зъболекарите само заверяваха стажантските си карти, без да са практикували при зъболекари. Останалите 6 месеца зъболекарите се задължаваха да прекарат в болничните клиники: вътрешни, хирургически, ушни, гърлени, носни, кожно-венерически и т. н., където те са били просто фигуранти, без да имат възможност да обогатяват своите практически познания по зъболекарство. С предлаганото изменение на чл. 237 от закона за народното здраве зъболекарите се задължават да прекарат една година стаж в държавни, общински или обществени зъболекарски кабинети, където те ще добият необходимата практическа подготовка по специалността си. Значи, замяна те няма да прекарват стажа

си в частни зъболекарски клиники и кабинети, които не са контролирани от Министерството на народното здраве. С това се подчертава нуждата от изменение на чл. 237 относно стажа.

Второ, зъболекарите, след като стажуват, трябва да прослужат най-малко две години на държавна, общинска или обществена зъболекарска служба там, където нуждата е наложителна, по нареждане на Министерството на народното здраве. Това положение не е ново. С изменението на чл. 235 през м. декември 1944 г. на лекарите също се наложи това задължение в изпълнение обществения им дълг, след като са завършили образованието си. Това е едно задължение на младите санитарни сили да бъдат в услуга, и то платена услуга, на народа. Сега с това изменение и допълнение на чл. 237 от закона за народното здраве зъболекарите се поставят на равна нога с колегите си лекари.

Тук обаче не трябва да се смесват законът за задължителната служба на санитарните лица, който ние гласувахме преди известно време, с това изменение на чл. 237 от закона за народното здраве, което днес се иска. Докато законът за задължителната служба на санитарните лица представлява една временна повинност за празнобелосни вече санитарни лица до 45-годишна възраст, за да се задоволи една временна нужда, сега разглежданият законопроект урежда материята за добиване правоспособност от зъболекарите и приравняването им с лекарите, което е едно постоянно законоположение, легнало в закона за народното здраве.

Г-да народни представители! Нашата парламентарна група, на Работническата партия (комунисти), ще гласува по принцип този законопроект, като си запазва правото за някои полезни изменения в него, които биха се наложили в комисията. (Ръкоплескания)

Председателстващ Георги Трайков: Има думата народният представител д-р Петър Попсаков.

Д-р Петър Попсаков (з): (От трибуната) Г-да и г-жи народни представители! По принцип ние сме особено щастливи, когато сме сезирани с законопроект, който се отнася за народното здраве в селото, за подобрене народното здраве на българския селяк. Този законопроект, който цели да измени и допълни чл. 237 от закона за народното здраве, така както е представен и мотивиран от министъра на народното здраве, трябва да бъде посрещнат с одобрение. Но ние с още по-голямо удоволствие ще посрещнем един такъв закон, с който нашият министър на народното здраве обеща да ни сезира в близко бъдеще, чрез който санитарните лица въобще ще се приобщат към селото, за да служат там не толкова по задължение, колкото доброволно и по съзнание.

Така представеният ни законопроект за изменение и допълнение на чл. 237 от закона за народното здраве трябва да бъде коригиран в смисъл, да се упомене изрично, че на зъболекарите през време на двете години, през които ще бъдат на държавна или общинска служба — значи не през време на стажа — се позволява през извънслужебното си време да упражняват и частна практика в местослуженето си. Защото законопроектът, така както е представен, говори само относно добиване на правоспособност по зъболекачество, а именно, че от кандидата се иска да притежава зрелостно свидетелство, диплома за завършено висше санитарно образование, да е издържал колоквиум, но след едногодишния си стаж да е прослужил най-малко две години на държавна или общинска зъболекарска служба. А в чл. 199 от закона се говори за частната практика само на медицинските санитарни лица. Той гласи: „Само правоспособно лице лекар, прекарало една година стаж в университетските клиники или в общите първостепенни държавни болници, може да упражнява частна практика, т. е. да лекува, да извършва медицински изследвания, да издава валидни пред всички ведомства медицински свидетелства и др.“ Чл. 200 гласи: „Лекзрят, когато упражнява частната си практика, има право да получава възнаграждение за своя труд по особен, изработен от лекарския съюз и одобрен от Висшия медицински съвет таксис.“ А в чл. 201 се казва: „Лекарят, при изпълнение на службата си и при упражняване на частната си практика, е длъжен да спазва началата на медицинската наука и на лекарската етика.“ Същото се отнася и за зъболекарите, защото в забележка се казва, че тези членове се отнасят и за тях. Значи, когато се говори за правоспособност, трябва да имаме пред вид тези именно членове от закона, 199, 200 и 201. Тук именно законопроектът трябва да претърпи едно изменение, защото зъболекарят няма да добие правоспособност, докато не прослужи задължително най-малко две години на държавна или общинска зъболекарска служба.

Яни Янев (з): Народу е угодно така. Това е народоволезно.

Д-р Петър Попсаков (з): В законопроекта има едно повторение, понеже се говори за завършилите висшето си образование от 1940 до 1945 г. Този въпрос е уреден с закона за задължителната служба на санитарните лица, който мина тук по-миналата седмица. Това е едно ретроактивно повторение на закона, който приехме преди две седмици.

По принцип ние ще гласуваме този законопроект за изменение и допълнение на чл. 237 от закона за народното здраве, който, разбира се, ще трябва да бъде преработен в комисията по Министерството на народното здраве. (Ръкоплескания)

Председателстващ Георги Трайков: Има думата министърът на народното здраве г-н д-р Рачо Ангелов.

Министър д-р Рачо Ангелов: (От трибуната, посрещнат с ръкоплескания) Драги народни представители и представители! Ще се задоволя да ви дам много малки обяснения, за да ви стане по-ясен законопроектът и да няма никакви съмнения в тълкуването му.

Знаете защо се внесе този законопроект. Целта му е много проста и много ясна за всички. Този законопроект се внесе затуй, защото

ние трябва да допринесем, да направим нещо по-реално за нашето селско население. (Ръкоплескания) Ние не можем да задоволяваме селското население само с фрази, ние не можем да му даваме само обещания, да не вършим нищо за него, а трябва да му дадем нещо реално. Само тогава ние ще имаме и лице и кураж да се явим пред селското население и да му говорим като отечественофронтови. (Ръкоплескания)

Знаете, че преди известно време се прокара тук един закон за назначаване и командироване на разни санитарни служаци, за да можем да ги пращаме по селата, понеже нуждата от тях там е извънредно голяма. Тая нужда ние не можем да я избегнем, тя ще продължи две-три години, докато се добием с нужния кадър санитарни лица, които да могат да задоволяват нуждите на селското население. Вярно е, че в този законопроект има едно малко повторение на онова, което направихме с другия закон, но това няма абсолютно никакво значение. Нашата цел е, както казах и по-рано, да приближим медицинската помощ към населението. По-рано за зъболекарска помощ в селата и дума не е ставало. Тая година обаче, пред вид на това, че можахме да се снабдим с известно число зъболекарски столове и инструментариум, ние се решаваме да отидем по-нататък в медицинската помощ и да открием зъболекарски кабинети в селата. Разбира се, ние не ще можем сега да открием такива кабинети във всички села, но на първо време ще се постареем да открием такива в сто села.

Нуждата от зъболекарски кабинет в селата е толкова голяма, че е излишно да ви я подчертавам. Кога може един наш селянин във всеки момент, когато му стане нужда, да отиде при зъболекар? Къде ще отиде на километри при зъболекар! Ако намери някой налбантин или ковач да му изтегли зъба, да го измъчи, добре. Някои зъболекари, които искаха да правят големи гешефти и да печелят, сами тръгнаха по селата, отвориха си кабинети и действително печелят доста много. Тук обаче не става въпрос доброволно да пратим зъболекари в селата, както каза нашият другар д-р Петър Попсаков. Те ще бъдат за нас добре дошли, ако искат да отидат доброволно, ще им кажем: „Заповядайте!“, но това няма да бъде никой път. Ние трябва да държим сметка за реалната обстановка и да правим това, което е възможно да се реализира и приложи, а не само да издаваме решения и нищо да не става.

Някой от земеделците: Всички лекари на държавна служба!

Министър д-р Рачо Ангелов: Ще назначаваме зъболекари и ще ги командироваме по места. Но за да бъдат те обвързани там, ние ще трябва действително да узаконим това. Ето това цели настоящият законопроект, да бъдат те обвързани най-малко две години. Както си правим сметката, ние разполагаме сега с зъболекари, завършили от 1940 до 1945 г., най-малко 200 души. Те ще ни бъдат напълно достатъчни да задоволим нуждите на момента. Докато изтекат тези две години, както постановява законопроектът, ще имаме нови кадри, ново производство от други 200 души от нашия зъболекарски факултет, с които пак ще може да задоволим нуждите. Ето това е нашата цел — да можем в продължение на 3-4 години да задоволим нуждата от зъболекарска помощ в селата.

Сега, защо ние налагаме един вид едно малко наказание на свършилите зъболекачество, в смисъл да стажуват една година в държавните, общинските или обществените зъболекарски кабинети? Ами че и лекарите стажуват една година. Защо да не стажуват и зъболекарите? И те ще стажуват. Някои наши другари лекари казват: „Ами те за 6 месеца могат да се подготвят.“ Не, аз не вярвам това нещо. Не е въпрос ние да пратим в селата недобре инструктиран, недобре подготвени, така таклит зъболекари, да чуят и да развалят зъбите на хората. Ние трябва да пратим и в селата такива зъболекари, каквито има в градовете. (Ръкоплескания) И затова те трябва да правят една година стаж в държавен, общински или обществен зъболекарски кабинет, какъвто стаж прекарват и лекарите, за да се подготвят добре.

Както приехме за лекарите да служат в селата, така сега искаме и зъболекарите да служат там две години. Можем да пратим зъболекари и в някои малки градове. Това няма значение, но във всеки случай те трябва да знаят, че Министерството на народното здраве във всеки момент може да ги прати там, где то намери за нужно, и ще ги прати. Иначе няма да им признаем правоспособност и право на частна практика. Някои почнаха да тълкуват това положение малко неправилно и да казват: „Как така няма да му признаете правоспособност, когато законът казва, че за да добие правоспособност трябва да отговори на такива и такива условия; ако той не е правоспособен как ще го пратите в село, или където и да било?“ С този закон ние какво целим? Целим да изменим един стар закон, който вече свършено не стговаря и не може да задоволи нуждите на времето. Но ние искаме да изменим не само буквата на закона, а и духа на закона. Пък като пратим някого в село, какво значи това? Значи даваме му право да отиде в село и да лекува. Щом аз му давам право да отиде в селото и да лекува, то значи, че той има въобще право да лекува. Но за да не може той да кръшка, както се казва, се прави това: ти ще лекуваш, но само в селото, където работиш, само там можеш да се занимаваш с частна практика. Щом законът ти дава право да лекуваш, естествено и логично е да можеш да се занимаваш с частна практика. Но вън от това село частна практика ти не можеш да имаш, защото ако имаш това право, ти ще правиш разни въртели, ще клинчиш и т. н. и няма да задоволяваш нуждите на селото, а ще си гледаш работата в други села. Това е смисълът на изменението на чл. 237 от закона за народното здраве. Може следователно да се прибави това, че този, който е командирован или назначен, може да се занимава с частна практика, но само на мястото, където е, не вън от него. Това не изменя абсолютно никак значението и смисъла на този член.

В закона за задължителната служба на санитарните лица се казва изрично, че Министерството на народното здраве, според

уждата на селищата, ще праща, ще назначава или ще командирова лекари и зъболекари. Щом ми е настоящият законопроект и се обнародва в „Държавен вестник“, ние няма да се бавим, веднага ще пристъпим към изпълнение постановлението на този член. Според числото на зъболекарските столове, които се приготвяват сега в нашата аеропланна фабрика в Казанлък, ще назначим или ще командироваме съответен брой зъболекари по селата. Няма откъде другаде да вземем необходимите зъболекарски столове. Фабриката в Казанлък седмично изкарва по 1—2—3 стола. Както казах, съобразно столовете ще назначаваме и зъболекарите в селата. Имаме приготвен достатъчно инструментариум. Ще пращаме зъболекари там, където намерим за добре, с тенденция, да можем полека-лека във всички села да открием зъболекарски кабинети.

Както ви е известно, нашата цел е да можем да открием във всички села родилни домове. Нашият стремеж ще бъде също, в тия села, където има родилни и здравни домове, да открием и зъболекарски кабинети. Така по този начин ще можем да привлечем нашето село към Отечествения фронт, към политиката на правителството на Отечествения фронт, и нашата политика ще бъде политика на един действително реални политики, а не само да приказваме, да лъжем хората и да не ги задоволяваме с нищо.

Аз мисля, че този законопроект е толкова ясен, че няма защо да говоря повече. Ако обичате, дори моля ви да го приемете и на второ четене сега, за да свършим с тая работа. (Ръкоплескания)

Председателстващ Георги Трайков: Други оратори няма записани. Ще поставя на гласуване законопроекта на първо четене.

Който присъства на първо четене законопроекта за изменение и допълнение на чл. 237 от закона за народното здраве, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Г-н министърът на народното здраве предлага, законопроектът да се приеме, по спешност, и на второ четене.

Който приема това предложение, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Д-р Петър Попсадов (з): Но с тая забележка, която ви казах.

Министър д-р Рачо Ангелов: Нямам нищо против. Напишете забележката в този дух, в който говорих — че зъболекарите могат да имат частна практика, но само в селищата, в които са назначени.

Секретар Костадин Трендафилов (зв): (Чете)

ЗАКОН

за изменение и допълнение на чл. 237 от закона за народното здраве.*

Председателстващ Георги Трайков: Който приема заглавието на законопроекта, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Костадин Трендафилов (зв): (Чете член единствен)

Г-н министърът предлага, към този чл. 237 да се прибави нова алинея със следния текст: „Всеки зъболекар, назначен или командирован в някое населено място, съгласно настоящия член, има право и на частна практика в същото населено място“. (Ръкоплескания)

Яни Янев (з): Да се каже обаче, че има право на частна практика, но извън работното време.

Д-р Петър Попсадов (з): То се знае, иначе ще го уволнят.

Обаждат се: По е хубаво законопроектът да отиде в комисията.

Председателстващ Георги Трайков: Тогава законопроектът отива в комисията.

Моля ви да се съгласите да пререди дневния ред и да пристъпим, вместо към точка шеста от дневния ред, към точка седма:

Първо четене на законопроекта за разрешаване безмитен внос на обувки, дрехи и бельо (нови или употребявани), медикаменти, сапун, консервирани хранителни продукти, медицински и леки занаятчийски инвентарни предмети (шевни машини, обуварски машини и др.), подарени от Американския помощен комитет „Джойнт“ или от Еврейската помощна организация в Лондон за бедните евреи в страната.

Моля г-на секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Костадин Трендафилов (зв): (Чете)

МОТИВИ

към законопроекта за разрешаване безмитен внос на обувки, дрехи и бельо (нови или употребявани), медикаменти, сапун, консервирани хранителни продукти, медицински и леки занаятчийски инвентарни предмети (шевни машини, обуварски машини и др.), подарени от Американския помощен комитет „Джойнт“ или от Еврейската помощна организация в Лондон за бедните евреи в страната.

Г-да народни представители! Разпределителният комитет „Джойнт“ за България — Аврам П. Таджер, съобщава, че Американският помощен комитет „Джойнт“ и Еврейски помощни организации в Лондон възнамерявали да изпратят, като подаръци за раздаване на бедни евреи в страната, обувки, дрехи, бельо (нови или употребявани), медикаменти, сапун, консервирани хранителни продукти, медицински и леки занаятчийски инвентарни предмети (шевни машини, обуварски машини и др.) и че такива вещи и предмети са пристигнали.

С горните дарения би се помогнало на бедни евреи в страната, които са пострадали от миналия режим, като се облекчи до известна степен стопанската имиза вследствие липсата на тия предмети.

Като ви излагам горното, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и, ако одобрите, да приемете в текущата сесия на Народното събрание представения ви за целта законопроект.

Гр. София, март 1946 г.

Министър на финансите: Ст. Чолаков

ЗАКОНОПРОЕКТ

за разрешаване безмитен внос на обувки, дрехи и бельо (нови или употребявани), медикаменти, сапун, консервирани хранителни продукти, медицински и леки занаятчийски инвентарни предмети (шевни машини, обуварски машини и др.), подарени от Американския помощен комитет „Джойнт“ или от Еврейската помощна организация в Лондон за бедните евреи в страната

Чл. 1. Разрешава се да се вчесат без заплащане на вносни мита, данъци, герб и такси, събрани по който и да било закон, включително и таксата ценни материали, неопределено количество обувки, дрехи и бельо (нови или употребявани), медикаменти, сапун, консервирани хранителни продукти, медицински и леки занаятчийски инвентарни предмети (шевни машини, обуварски машини и др.), които ще бъдат изпратени от Американския помощен комитет „Джойнт“ или от еврейски помощни организации в Лондон на централната консистория на евреите в България или на Аврам Таджер — разпределителен комитет „Джойнт“ за България, за раздаване безплатно на бедни нуждаещи се евреи.

Чл. 2. Разрешава се безплатно превозване на всички тези материали по б. д. ж. от българската граница до гр. София.

Председателстващ Георги Трайков: По този законопроект няма записани оратори. Пристъпваме към гласуване.

Който присъства на първо четене законопроекта за разрешаване безмитен внос на обувки, дрехи и бельо (нови или употребявани), медикаменти, сапун, консервирани хранителни продукти, медицински и леки занаятчийски инвентарни предмети (шевни машини, обуварски машини и др.), подарени от Американския помощен комитет „Джойнт“ или от Еврейската помощна организация в Лондон за бедните евреи в страната, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г-н министърът на финансите.

Министър д-р Иван Стефанов: Г-да народни представители! Моля да гласувате по спешност току-що приетия законопроект на първо четене и на второ четене.

Председателстващ Георги Трайков: Който е съгласен с предложението на г-на министра на финансите, да се приеме по спешност законопроектът сега и на второ четене, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Костадин Трендафилов (зв): (Чете заглавието на законопроекта*)

Председателстващ Георги Трайков: Който е съгласен с заглавието на законопроекта, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Костадин Трендафилов (зв): (Чете чл. 1)

Председателстващ Георги Трайков: който приема чл. 1, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Костадин Трендафилов (зв): (Чете чл. 2)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 2, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Давам 10 минути отиди.

(След отиди)

Председателстващ Георги Трайков: (Звъни) Заседанието продължава. Пристъпваме към точка шеста от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за допълнение на наредбата-закон за Българската земеделска и кооперативна банка.

Моля г-на докладчика да прочете мотивите и законопроекта.

Секретар Стефан Стефанов (к): (Чете)

МОТИВИ

към законопроекта за допълнение на наредбата-закон за Българската земеделска и кооперативна банка.

Г-да народни представители! Известно ви е, че с последните изменения на наредбата-закон за Българската земеделска и кооперативна банка от 7 март 1942 г. и 19 март 1943 г. се урежда въпросът за пенсионирането на кооперативните служители по възможно най-благоприятния начин за тях.

При тези изменения на наредбата-закон за банката е пропуснато обаче да се уреди въпросът за пенсионирането на онези кооперативни служители, които са били оставени при по-друго положение. От тяхна страна се правят вече неколкократно постъпки да се уреди положението им, като акт на справедливост към тях. Такива са случаите:

1. С кооперативните служители от Южна Добруджа до присъединяването им към страната ни по Крайовския договор, чието времетраене през периода на робството не е взето под внимание и зачетено като време, което дава право на пенсия, и с това тези служители са различно третирани спрямо своите сънародници, които не са били в робство, нещо, което е несправедливо и следва да се отстрани, и

* За текста на законопроекта виж първия му четене по-горе.

2. Със служителите при дружества, сдружавания и предприятия, независимо от юридическата им форма, ако в тях са участвували и участвуват само кооперативни сдружения или със съучастието на общини. Много основателно се изтъква, че между служителите от кооперативните сдружения и тези при техните дружества и предприятия не може да се установи никаква служебна разлика, и затова лишено от основание е, те да бъдат поставени при различни условия и социална грижа.

За да се признае правото на пенсиониране на горензброените категории служители, налага се да се направи съответно допълнение на чл. 56 от наредбата-закон за банката, като към алинея трета се прибави една забележка, предмет на дадения по-долу законопроект.

Дължа да ви поясня при това, че с предлаганото допълнение на наредбата-закон за банката и признаването право на пенсиониране на посочените лица, общият пенсионен фонд не само че няма да бъде затруднен, но той ще има интерес от това, тъй като в него ще бъдат внесени значителни суми, отговарящи на олихвените вноски за минало време на същите лица, които суми ще се внесат от специалния фонд, образуван при банката и набран от вноски, които правят самите кооперативни сдружения.

За това изменение Българската земеделска и кооперативна банка е получила съгласието както на съвета по законодателството при Министерството на правосъдието, така и на Главната дирекция на пенсията.

Излагайки ви горното, аз ви моля, г-да народни представители, да разгледате и гласувате предложения ви за целта законопроект.

София, 1946 г.

Министър на земеделието и държавните имоти: Д-р Мих. Геновски

ЗАКОНОПРОЕКТ

за допълнение на наредбата-закон за Българската земеделска и кооперативна банка

Параграф единствен. Към чл. 56, алинея трета, се прибавя следната забележка:

„Кооперативни служители с право на пенсия по закона за пенсията за изслужено време и по настоящия член се смятат също така: а) служителите с заплата в кооперативните сдружения от Южна Добруджа до присъединяването ѝ към царството по Крайовския договор и б) служителите с заплата при дружества с ограничена отговорност и предприятия им, ако в тях са участвували и участвуват само кооперативни сдружения или със съучастието на общини.

Служителите в кооперативните сдружавания от Южна Добруджа се приравняват по длъжност и заплата към съответната българска служба при кооперативните сдружавания и по нея отпускането на пенсията или тяхното ревизиране.

Следуемите се от 7 юли 1942 г. до влизането в сила на настоящата забележка вноски по чл. 33, буква „и“, по закона за пенсията за изслужено време, се внасят от съответните кооперативни сдружения или техните предприятия, а всички останали вноски по същия член — от заинтересуваните лица или кооперативни сдружения и техните предприятия с 8% сложна годишна лихва“.

Председателстващ Георги Трайков: Има думата народният представител г-н Иван Андреев Петков.

Иван Андреев (к): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! Пред нас е поставен на разглеждане и одобрение законопроектът за допълнение на наредбата-закон за Българската земеделска и кооперативна банка; по-специално, да се направи съответното допълнение на чл. 56 от наредбата-закон, като към алинея трета се прибави една забележка, с която да се признае правото за пенсиониране на ония категории кооперативни служители, които не са обхванати от тоя член. Тия категории са: първо, служителите с заплата в кооперативните сдружения в Южна Добруджа до присъединяването ѝ към царството по Крайовския договор, второ, служителите с заплата при дружества с ограничена отговорност и предприятия им, ако в тях са участвували и участвуват само кооперативни сдружения или със съучастието на общини.

Известно ви е стриктното отношение на фашистките правителства към кооперацията във всичките ѝ разклонения като стопанско предприятие, което подпомага демократизирането на страната и пречи за безогледното обирание на широките народни маси. Те гледаха с лошо око към нея и правеха всичко възможно да я унищожат, фашизират или да ограничат нейното действие; те искаха напълно да я поставят в служба на реакцията.

С редица изменения на закона за Българската земеделска и кооперативна банка фашистите поставиха целокупната дейност на кооперацията и особено нейния личен състав под строг полицейски надзор. Това беше полицейският началник, който даваше мнение и определяше състава на управителния съвет и служащите на отделните кооперации.

По тоя начин в кооперациите се намърдаха всевъзможни агенти на реакцията, които имаха за задача да ги разстройват, като, първо, доносничеха против честните служители и, второ, ограбваха средствата им.

Особено отрицателно отношение против кооперациите държеха някои търговци.

При най-трудни условия болшинството от кооперативните служители останаха верни и служиха честно на освободителното демократическо народно дело. Хора с развити социални чувства, те изразнаха като народни борци.

Заплатите на кооперативните служители бяха малки, а при това до началото на 1942 г. бяха лишени и от правото на пенсия. Едва през март същата година бяха направени измененията в закона за Българската земеделска и кооперативна банка, с които се призна правото на пенсия и на кооперативните служители. Но тия изменения не засегнаха дотираните вече две категории.

Първо, служителите с заплата в кооперативни сдружения в Южна Добруджа до присъединяването ѝ към царството по Крайовския договор. Там в окупирана Добруджа останаха при мъчителни условия кооперативните служители. Те устояха, като крепяха не само кооперативните сдружения, но и поддържаха националреволюционния дух в масите, стремеха им към свобода и демокрация. Те събъдиха, след освобождаването на Южна Добруджа подемат кооперативното дело в широк мащаб и сега са главните му функционери в тая област. Според не напълно точни сведения, техният брой се движи около 150 души. Ето на тия именно кооперативни служители от Южна Добруджа времемуженето през време на робството не е взето под внимание и зачетено като време, което дава право на пенсия. Явява се в случая една неправда по отношение на тях, като различно се третират спрямо своите сънародници, които не са били в робство. Тая несправедливост следва да се отстрани.

Втората категория кооперативни служители непенсионирани е тая на служителите при дружества, сдружения и предприятия, независимо от юридическата им форма, стига в тях да са участвували и участвуват само кооперативни сдружения или със съучастието най-много на общини. Те не се ползват от право на пенсия. В случая се явява двойно отношение към кооперативните служители относно тяхното пенсиониране. Създава се служебна разлика между служителите от кооперативните сдружения и тези при техните дружества и предприятия. Очевидна несправедливост!

Отечественият фронт има за главна задача да подобри материалните и културните условия на трудещите се широки народни маси. В кръга на тия свои грижи той правилно оценява и огромните заслуги на кооперативните служители, които с упорит труд създават, изграждат кооперативното дело, икономическа база на истинската народно-демократическа власт. Отечественофронтовското правителство вижда неправилното отношение към тия две категории кооперативни служители. Г-н министърът на земеделието и държавните имоти внася настоящия законопроект, за да запълни направените опущения, още повече, че с включването за пенсия тия две категории общият пенсионен фонд не ще пострада с нищо, тъй като вноските ще се внесат от специалния фонд при Българската земеделска и кооперативна банка, от кооперативните сдружения и техните предприятия и от заинтересуваните лица.

Ние имаме и уверенето на г-на министра на земеделието и държавните имоти, че за това изменение Българската земеделска и кооперативна банка е получила и съгласието както на Съвета по законодателство при Министерството на правосъдието, тъй и на Дирекцията на пенсията.

Г-жи и г-да народни представители! Законът за Българската земеделска и кооперативна банка съдържа и други опущения, които трябва да се запълнят, а също така съдържа и редица реакционни постановления, с които се услужва само на реакцията, на фашизма, но не и на народното стопанство.

Българската земеделска и кооперативна банка е един от най-важните стопански институти за правилното развитие на народното стопанство. Отечественият фронт, преценявайки правилно значението на тоя институт, е взел мерки за отстранение на реакционните постановления в закона за Българската земеделска и кооперативна банка. Последната има вече изработен нов закон за банката и ние се надяваме в скоро време да бъде внесен на разглеждане от Народното събрание. Ние се надяваме, че тоя закон ще даде една истинска народна физиономия на банката.

Искаюто изменение в законопроекта, който разглеждаме днес, е частично; то ще влезе и без това в готвения законопроект за Българската земеделска и кооперативна банка; но при все това налага се по-бързото приемане на разглеждания законопроект от Народното събрание, за да се услужи на ония труженици, които са работили дълго в областта на кооперативното дело, градили са го упорито, със себоториание, а днес изнемогват и чакат своето пенсиониране.

Трябва да отбележим, че има и трета категория кооперативно-застрахователни дейатели, които не са включени в законопроекта, а имат всички основания. Съществува една категория професионалисти инспектори, дейатели и агенти при кооперативно-застрахователните дружества, които не са имали определена заплата, а за своя труд са получавали възнаграждения. Те обаче със своя упорит труд и при несигурно възнаграждение са изграждали кооперативно-застрахователното дело в страната. Налице са моралните основания да бъдат приравнени с всички останали кооперативни служители по отношение пенсионирането им.

Ние сме убедени, че в комисията това опущение ще се поправи, още повече, че се касае само за професионалистите, които са се занимавали или се занимават изключително с кооперативно-застрахователна работа и главният им доход е от нея. С пенсионирането на тая трета категория общият пенсионен фонд не ще бъде засегнат. Вноските за пенсия ще бъдат внесени от предприятията, при които са работили, а и от самите заинтересувани лица.

Заявявам от името на парламентарната група на Работническата партия (комунисти), че тя единодушно ще гласува по принцип законопроекта за допълнение на наредбата-закон за Българската земеделска и кооперативна банка, като си запазва правото в комисията да направи някои предложения за поправки.

Председателстващ Георги Трайков: Има думата народният представител г-н Иван Неделчев Топалов.

Иван Неделчев (з): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! Като 20-годишен активен кооперативен деятел в полето на земеделското кооперативно строителство в страната и другаде, ще ми позволите да ви подчертая с по-дебела черта една категория хора, които свободно и без преувеличение могат да се нарекат най-големите и най-полезни народни служители. Тая категория хора са най-близките културни и стопански дейатели сред народа в градове и

села, сред консуматорите и производителите на българските блага. Те са хората, които вършат своята културно-просветна и стопанска дейност при най-тежки и неблагоприятни условия. Едни народни служители, които най-късно си оформиха своята професионална организация, за които не мислеше нито държавата, нито имаха някакви покровителствени чиновнически щатове, таблици, нито се ползуваха от трудовото законодателство в страната ни.

При такива тежки условия на изпълнение своята велика задача кооперативните дейтели в българската кооперация проповядваха най-човешките, най-светлите принципи на взаимопомощта, на икономическата свобода и независимост на малките хора, производителите и консуматорите в страната ни. На тежкия труд на кооперативните служители от 50 години до днес в нашата страна се изгради най-добре и правилно постави и насочи кооперативното движение, което без самохвалство бие рекорд на Балканите, а може би има да ни завидват и много западни страни. Благодарение на египетския труд на кооперативните служители у нас, земеделският производител е освободен окончателно от зеленичарите по селата, които изкупуваха на безценица производството им, като го продаваха прескърно на градския консуматор. В града потребителната кооперация до голяма степен спаси консуматора от ограбване или стана един коректив на цените на потребителните стоки.

Земеделската кооперация и популярната банка спасиха окончателно българското село и град от безчовечното лихварство. За тази благородна категория хора едва в 1942 г. с изменението на закона на Българската земеделска и кооперативна банка се уреди въпросът за пенсионирането им и им се отдаде една заслужена благодарност и признателност от страна на държава и народ.

Ако за бившите буржоазни партии у нас, както и за фашистките управленни кооперацията беше една точка в програмата им за хвърляне прах в очите на широките маси, за отечественофронтовската власт трябва да бъде цел да усъвършенствува изграждането на българската кооперация, която да може напълно да изпълни своята задача — да изкупи цялото производство на българския селянин, да го продаде направо на нуждаещия се консуматор, без излишни посредници и по обратен път да задоволи всички негови потребителни нужди, както и тези на неговото стопанство, да организира и рационализира по-добре народния труд на полето, в занаятите, в фабрика-та, като по този начин даде по-много блага, по-добри условия за спокоен човешки живот.

Дали досега отечественофронтовската власт е дала достатъчно за нашата кооперация, нямам данни да съдя за това, но аз зная, че една власт, тази на българските селяни от 1919 до 1923 г., под водачеството на безсмъртния Александър Стамболийски, който даваше с две шепи, който даде най-много на селското кооперативно движение (Ръкоплекания), което оттогава се постави на здрав основи и под нежните и приятелски грижи и услуги на този голям Българин се разраства до днешния размер, без да може вече някой да спре неговия развой.

Кооперацията за Александър Стамболийски бе средство да прероди страната ни, да пробуди съзнанието на българския селянин, че неговото спасение е в неговите ръце, че неговият хал ще се подобри само чрез съзнателно политическо и икономическо организиране и коопериране. Ако не бяха големите кооперативни постижения в краткото управление на Александър Стамболийски, ако българският селянин не бе почувствувал реално ползата от селската земеделска кооперация, управлението на тоя великан днес би се загубило, би останало без следа.

Разновидната реформена дейност на Александър Стамболийски в разните области: на финанси, на просветното народно поле, в администрация, правосъдие, строежи, оросяване, електрификация и пр. се малко или недостатъчно разбираха от народа, защото се саботираше изпълнението им от чуждо на управлението чиновничество. След злокобната дата 9 юни 1923 г., когато хиляди първи хора на Българския земеделски народен съюз бяха избити, хиляди по затворите, а трети прогонени зад граница, тогава когато дълги години земеделски агитатор не можеше да се мерне по селата за политическо събрание и агитация, иденте на Александър Стамболийски не умираха. Защо? Защото сред народа беше останал един единствен невидим агитатор, който настойчиво напомняше за народополното управление на Александър Стамболийски. Този агитатор беше джобът на земеделския производител от всички български села, който живо агитираше за земеделското управление, защото чрез него той беше почувствувал блага от дейността на кооперативното строителство на Александър Стамболийски.

Г-да народни представители! Може би ще стана някому досаден, или пък някой ще намери, че съм се излишно увлякал, като превъзнасям толкова много кооперативното дело, или пък че преувеличавам значението на същото.

Ако има такива тук в отечественофронтовското Народно събрание, аз ги моля да ме извинят, след като ми повярват, че на тая тема на събрание по нашите села се най-много прави да се говори и слуша с внимание.

Завършвайки, аз моля отечественофронтовското правителство и отечественофронтовското Народно събрание, ако иска да остави дияр от неговото управление, да отдели повече внимание и време за окончателното и пълно изграждане на нашето всестратно кооперативно дело.

Аз ви говоря като кооперативен деятел, който обикновено не лъже. Политическите дейтели, без да искам да обиждам някого, може да послужат пред народа, защото, както беше особено в фашистките режими, се виждаха с народа от избор на избор. Те можеха свободно да обещават всичко, защото допускаха, че след четири години, като се явят пред народа, ще се забравят лъжите и обещанията или пък, понеже не се чувствуваша близки до народа кан-дидатите, няма да смеят да им възразят.

А кооперативните дейтели са всеки ден сред своите членове и техните близки приятели, говорят си по-интимно, когато

кооперативният деятел каже на производителите да си дадат произведението на кооперацията, защото последните ще бъдат продадени на по-добра цена, отколкото ако ги дадат на търговеца, то кооперативният служител ще бъде скоро изобличен след 5—6 месеца, когато се продаде производството на селянина под цената на търговеца, или обратно, ако кооперацията достави потребителни стоки по-скъпи от тези на селския бакалин. А щом кооператорът се бламира веднаж, дважд при такива случаи, той губи доверие пред кооператорите си. Затова именно казвам, че кооперативните дейтели не лъжат, не могат да лъжат. Ако на политика е позволено да лъже, то кооперация на лъжа не може да се гради. За мен гражданният-кооператор е едно качество по-висше от гражданина-некооператор. Кооперативният деятел-политик е една степен по-горе от политика, който не е кооператор. Затова аз моля нашите другари народни представители, които не са кооператори, да станат такива, за да ги впишем в списъка си на граждани първо качество. Дано ги няма такива между нас.

С разглеждания законопроект за допълнение на наредбата-закон за Българската земеделска и кооперативна банка, предложен ни от г-на министра на земеделието и държавните имоти, ние ще уредим въпроса за пенсионирането на една част кооперативни служители, които са били във от нашите предели, когато е бил прокаран първоначално в 1942 г. законът-наредба за Българската земеделска и кооперативна банка.

Ако днес аз цения от всичко най-много в Съветския съюз разцветата на кооперативното дело, желая, отечественофронтовската власт да обяви благородно съревнувание на съветските народи и в скоро време да ги бием поне тук, ако не можем никъде другаде. (Ръкоплекания)

Досегашното развитие на българската кооперация ни дава основание и кураж да приемем съревнуванието, само ако своевременно Отечественният фронт предприеме бързи мерки и грижи към кооперацията, на първо място с изменение и допълнение на закона за кооперативните сдружения и се дадат повече привилегии и кредити на нашата кооперация.

Прочее, парламентарната група на Българския земеделски народен съюз, като голям сторонник на кооперативизма в страната ни, ще гласува предложението законопроект, който цели да засвидетелствува благодарността и признателността на отечественофронтовската власт към кооперативните служители, които ще засегне законът.

Да живее българската кооперация и нейните верни и честни служители! (Ръкоплекания)

Другари! В последния момент — не съм имал възможност да се съвещавам с групата ни — получих една бележка по въпроса, който повдигна и др. Андреев — че са изпуснати една категория кооперативни служители от кооперативно-застрахователните дружества. И аз от мое име, без да ангажирам групата си, присъединявам се към изказаното мнение от др. Андреев да се включат и тези хора, които са, изглежда, около 100 или 150 души, предимно отечественофронтовци, уволнени като учители, чиновници и т. н. и които са намерили препитание там през тези 20 години на фашистко управление. (Ръкоплекания)

Председателстващ Георги Трайков: Пристъпваме към гласуване. Които приемат на второ четене законопроекта за допълнение на наредбата-закон за Българската земеделска и кооперативна банка, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Съобщавам на г-да народните представители, че са постъпили от Министерството на железниците, пощите, телеграфите и телефоните следните законопроекти:

Законопроект за изменение и допълнение на закона за уредба и управление на българските държавни железници и пристанища и

Законопроект за постройка на местни ж.-п. линии със съвместни средства на Главната дирекция на железниците и пристанищата и заинтересуваните общини. (Ръкоплекания)

Пристъпваме към разглеждане на точка осма от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за запазване членуването в съответните взаимноспомогателни и посмъртни каси на длъжностни лица, преминали на служба при Министерството на информацията и изкуствата от други ведомства.

Моля г-на секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Стефан Стефанов (к): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за запазване членуването в съответните взаимноспомогателни и посмъртни каси на длъжностни лица, преминали на служба при Министерството на информацията и на изкуствата от други ведомства.

Г-да народни представители! Със създаването на Министерството на информацията и на изкуствата бяха прехвърлени към същото: Дирекцията на печата от Министерството на външните работи, Дирекцията на радиоразпръскването от Министерството на железниците и п. т. т., както и редица служби от Министерството на народното просвещение. Заедно с това много служители от горните министерства преминаха на длъжност при Министерството на информацията и на изкуствата. Това преминаване стана донякъде и в техен ущръб, тъй като тия служители членуваха дотогава в разните взаимноспомогателни и посмъртни каси при съответните министерства. Справедливостта изисква, щото и напред тия служители да запазят правата си, респективно членуването си в съответните каси, което трябва да бъде уредено по законодателен ред.

Пред вид на горното аз ви моля, г-да народни представители, да разгледате и одобрите приложението законопроект.

Гр. София, март 1946 г.

Министър на информацията и на изкуствата: Д. Казасов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за запазване членуването в съответните взаимноспомогателни и посмъртни каси на длъжностни лица, преминали на служба при Министерството на информацията и на изкуствата от други ведомства

Член единствен. — Всички служители под ведомството на Министерството на информацията и на изкуствата, преминали в същото от други ведомства, запазват членуването си в съответните взаимно-спомогателни и посмъртни каси.

Председателстващ Георги Трайков: Понеже няма записани оратори, ще пристъпим към гласуване. Който приема на първо четене законопроекта за запазване членуването в съответните взаимноспомогателни и посмъртни каси на длъжностни лица, преминали на служба при Министерството на информацията и на изкуствата от други ведомства, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема. Има думата г-н министърът на информацията и на изкуствата.

Министър Димо Казасов: Понеже законопроекта не предизвиква никакви разисквания, моля, въз основа на чл. 44 от правилника, да бъде пристъпено към второ четене, без да се изпраща законопроектът в надлежната комисия.

Председателстващ Георги Трайков: Който е съгласен с предложението на г-на министра на информацията и на изкуствата, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на секретаря да докладва законопроекта.

Секретар Стефан Стефанов (к): (Чете заглавието на законопроекта и член единствен*)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема заглавието на законопроекта и член единствен, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка девета от днешния ред:

Първо четене на законопроекта за разрешаване на министъра на информацията и на изкуствата да сключи заем от Пощенската спестовна каса в размер на 100.000.000 лв. и за създаване строителен комитет за доизграждане на Народната библиотека в София.

Понеже мотивите са много дълги, моля ония, които са съгласни да бъде прочетен само законопроектът, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (к): (Чете)

ЗАКОНОПРОЕКТ

за разрешаване на министъра на информацията и на изкуствата да сключи заем от Пощенската спестовна каса в размер на 100.000.000 лв. и за създаване строителен комитет за доизграждане на Народната библиотека в София.

Чл. 1. Разрешава се на министъра на информацията и на изкуствата да сключи, а на Пощенската спестовна каса да отпусне на същия заем в размер на 100.000.000 лв. за довършване сградата на Народната библиотека в София.

Чл. 2. Пощенската спестовна каса ще открие текуща сметка на Министерството на информацията и на изкуствата до размер на пълната сума на заема, от която ще отпусне при поискване от министъра на информацията и на изкуствата, в зависимост от нуждите, отделни суми. Последната частична сума по заема трябва да се изтегли най-късно до 30 декември 1948 г.

Чл. 3. Министерството на информацията и на изкуствата плаща върху частичните суми от деня на получаването им годишна лихва 1% по-голяма от лихвата, която Пощенската спестовна каса плаща на вложителите си.

Чл. 4. Изтеглените суми по заема до 30 декември 1946 г. се превръщат на тази последната дата в анюитетен заем, платим в срок от 10 години при определената в чл. 3 лихва с равни шестмесечни вноски, съдържащи лихва и погашения с пазежи 30 юни и 30 декември всяка година.

Останалите частични суми, които ще се изтеглят след 30 декември 1946 г. при последното допустимо теглене не по-късно от 30 декември 1948 г., се превръщат ежегодно на 30 декември в анюитетни заеми със срок 10 години, платими при условията на алинея първа на същия член.

Чл. 5. Необходимите кредити за изплащане на лихвите и погашенията по този заем се предвиждат ежегодно в бюджета на Главната дирекция на държавните и на гарантираните от държавата дългове.

Чл. 6. Създава се строителен комитет за доизграждане новостроящата се сграда на Народната библиотека в София, в състав: директорът на Народната библиотека, началникът на бюджетно-контролното отделение при Министерството на информацията и на изкуствата, един представител на Дирекция архитектурни строежи при Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството, един представител на Архитектурно-градоустройствената дирекция при Столичната народна община и един представител на архитектурно бюро „Васильов и Цолов“ — архитект. Строителният комитет се назначава с заповед от министъра на информацията и на изкуствата.

Чл. 7. На строителния комитет се възлага да извърши самостоятелно всички необходими работи до пълното и окончателно завършване на сградата и инсталациите на Народната библиотека в София, за да бъде годна тя за използване във възможно най-късия срок.

Чл. 8. Разходите по доизграждането новостроящата се сграда и инсталациите на Народната библиотека в София се извършват чрез спазване по доброволно съгласие. В случай че не се явят повече конкуренти, строителният комитет може да спазва и само с един конкурент, като проверява предложените от последния цени с утвърдените от Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството сметки във връзка с цените.

* За текста на член единствен виж първото четене на законопроекта по-горе.

Разпоредбите на закона за бюджета, отчетността и предприятията не се прилагат за разходите, упоменати в предходната алинея на този член.

Чл. 9. Строителният комитет по доизграждане на Народната библиотека в София има право да изпозува за своята работа и шатните техници и специалисти от Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството, като за извършената работа в извънработното време им се заплаща възнаграждение съгласно с закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители.

Чл. 10. Сумите за доизграждане сградата и инсталациите на Народната библиотека в София се набират от:

а) отпуснатите за целта от Министерския съвет досега кредити („Държавен вестник“, бр. 152, от 4 юли 1945 г. и „Държавен вестник“, бр. 204, от 3 септември 1945 г.);

б) сумите, които биха се получили от продажбата на двете стари сгради на Народната библиотека с техните парцели, находящи се на ул. „Раковска“ № 131 и на ул. „Иван Вазов“ № 10.

в) произведените на заеми, сключени специално за целта;

г) от дарения.

Отчет за разходите, извършени от строителния комитет по доизграждане новостроящата се сграда и инсталациите на Народната библиотека в София, се съставя след окончателното привършване на работата и се проверява от Върховната сметна палата.

Чл. 11. Настоящият закон влиза в сила от 1 март 1946 г. и отменя всичко, което му противоречи.

(Ето текстът на мотивите:

МОТИВИ

към законопроекта за разрешаване на министъра на информацията и на изкуствата да сключи заем от Пощенската спестовна каса в размер на 100.000.000 лв. и за създаване строителен комитет за доизграждане на Народната библиотека в София.

Г-да народни представители! Незаменимото богатство на българското национално книгохранилище, Народната библиотека в София, е застрашено от унищожение, ако в най-близко време не бъде извадено от подземията на Съдебната палата, дето то лежи вече 24 месеца. Ще загинат редица скъпи и мъчно заменни чужди съчинения и издания, набавени в продължение на близо 70 години с оскъдните средства на българската държава; ще загине единствената в България и в света, колекция от български книги, списания и вестници, чрез които се документира приносът на българския народ в общочовешката култура; ще загине рядко богатата сбирка „Балканика“, т. е. всичко, каквото е писано върху България на чужди езици; ще се стопят незаменими архивни материали и документи — целият архив на Възраждането, турските архиви, единствени ръкописи от стара и средновековна България. Такава загуба едва ли би могла да се оцени в пари — тя не е поправима в последствие с никакви средства. А днес опасността е надвиснала съсем застрашително върху това наше първостепенно върховно богатство. Налагат се изключително бързи мерки.

Досегашните помещения на Народната библиотека изгоряха до основи. В София е изградена обаче нова сграда за библиотеката на мястото на бившия манеж, грубият строеж на който бе завършен още през 1943 г. Пълното завършване и обзавеждане на тая сграда, за да отговаря на предназначението си и за да задоволи нарастващите нужди на публиката, ще изисква много средства и продължително време, няколко строителни сезона, още повече, че някои материали и инсталации засега едва ли биха могли да се набавят. Налага се да се потърси временно разрешение. При невъзможността да се намеси в София подходяща свободна сграда за Народната библиотека днес, единственият изход би бил затварянето цялостно на новата сграда и провизорното довършване на една част от нея, за да може да се занесе, прочисти и подреди книжовният имот най-късно тая есен. Това временно разрешение е възможно да се осъществи през текущия строителен сезон, ако се осигурят необходимите средства — поне 100.000.000 лв., извън отпуснатите досега кредити и ако строежът върви без задръжки.

Тъй като по държавния бюджет за 1946 г. се оказва невъзможно да се предвиди нужната сума — остава да се сключи за тая цел заем при някои от държавните фондове или държавните банки, най-добре — при Пощенската спестовна каса, като се учоеди и специален строителен комитет, на който да се възложи отговорното и бързо завършване на сградата, като строежът бъде освободен от изпълнението на известни формалности и срокове по закона за бюджета, отчетността и предприятията.

Законопроектът е одобрен от Съвета по законодателството при Министерството на правосъдието (писмо № 63, от 22 февруари 1946 г.) и приет от Министерския съвет в заседанието му от 7 март 1946 г., протокол № 30 (8. постановление). Ето защо аз ви моля, г-да народни представители, да разгледате и одобрите приложения законопроект.

Гр. София, март 1946 г.

Министър на информацията и на изкуствата: Д. Казасов)

Председателстващ Георги Трайков: Има думата народният представител Петър Тодоров Панайотов.

Петър Панайотов (к): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! На нашето внимание е представен законопроектът за разрешаване на министъра на информацията и на изкуствата да сключи заем от Пощенската спестовна каса в размер на 100.000.000 лв. и за създаване строителен комитет за доизграждане на Народната библиотека в София.

Доизграждането на библиотечната сграда на мястото на бившия царски манеж е една неотменима национална нужда. Касае се до спасяване книжовното богатство на най-голямата библиотека у нас — богатство, което след бомбардировките лежи в подземията на Съдебната палата. Амак и скромна, в сравнение с библиотеките гиганти

в Вашингтон, Лондон, Ленинград, Москва, Париж, Народната библиотека ни е скъпа. Тя е наша национална гордост и неопенимо българско богатство. Скъпа, неизмеримо по-скъпа от 500.000.000 лв. — на толкова я оценяват днес — защото в нея са вложени борческите усилия за свобода, независимост, материален и културен напредък на редица поколения; гордост, защото тук се съхраняват чисто националните съкровища — архивата на Раковски, единствените екземпляри от вестниците на Ботев, Паисиевия ръкопис, протоколите от делото на Левски, единствената у нас и в света сбирка от българския периодичен печат и други.

А как ще възпитаваме ние, Отечественият фронт, нашите млади поколения в дух на непримирима омраза срещу нашественика-поробител, ако не пазим оригиналите от вестници „Знаме“, „Тъпан“ и други произведения на Ботев, писмата на Левски, архивата на Раковски и други, за да изобличаваме и заклеймяваме всяка поправка и фалшификация на същите от реакционерите и фашистите у нас?

Как бихме възпитавали настоящото и бъдещото поколение в чест градивен български патриотизъм, който не отрича градивния патриотизъм на другите народи и който е предпоставка за международно разбирателство и сътрудничество, ако не пазим неподправени оригиналите на Паисий и други?

Помъчете се да създадете в българина любов към труда, науката и прогреса без българската и на останалите народи книжнина, главен извор, хранилище на която са народните библиотеки.

Г-жи и г-да народни представители! Не бихме могли да създадем тая любов, защото не бихме имали приемственост между прогресивните ценности на миналите и днешните поколения. В живота работата, борбата и развитието на народите приемствеността между ценностите на миналото и настоящето играе решителна роля. Нашата отечественофронтиска епоха взема здравия заряд, ценното, прогресивното от миналото на нашия и други народи и върху тоя заряд, при жата вече обстановка, гради сегашното развитие на българския народ. Тоя заряд се пазят неподправен в народните библиотеки. Обществено-политическите дейтели, научните и стопанските работници у нас не биха могли да правят своите проучвания без книжното богатство, вложено в Народната библиотека, не биха могли да следват тая приемственост.

Вярно е, по въпроса за приемствеността Хитлер и хитлеристите бяха на съвсем друго мнение. Не признаваха приемствеността. А практиката им беше жестока. Спомнете си тяхното „аутодафе“! С каква дива страст, с какъв варварски вой се нахвърляха те върху прекрасните образци на човешкия гений, съхранени в народните библиотеки на немския народ! По берлинските, мюнхенските, нюрнберските площади най-свидните творения на миналите и настоящи поколения бяха подложени на изгаряне!

Хитлеристите изгаряха всичко ценно, човечно, демократично, прогресивно. Оставяха само диво шовинистичното, фашисткото, подпалващо омразата между човек и човек, между народите! Изгаряха те всичко, но случи се така, че изгориха немския народ и родина. Под пламъците на техните кладни днес стърчат развалините на цветущите някога немски градове и села. Такава участ очаква всеки народ, който посегне върху съкровищата на човешката мисъл. Но да си послужим с горящия въпрос на др. Георги Димитров в Лайпцигския процес, отправен към Гюринг: „Кой фашизъм не е варварски?“

Българските фашисти се оказаха достойни ученици и слуги на немските варвари. Те изгориха по друг начин Народната библиотека, като през бомбардировките я оставиха на произвола на съдбата. Варварски постъпиха, защото обявиха война, а за упаване на Народната библиотека министърът на народното просвещение тогава се задоволи само с едно писмо до директора да „вземел“ мерки за упаването ѝ! Варварски постъпиха, защото оставиха на Отечествения фронт като библиотечно наследство един куп книги — 20 м. дълъг, 6 м. широк и 4 м. висок, изтрупан в избата на Съдебната палата. Варварски постъпиха, защото нарочно оставиха да изгори в паянтовото здание на Народната библиотека цялата конспиративна книжнина, главно изданията на Българската работническа партия (комунисти) и Комсомола от 1923 г. до днес. А фашистките управници бяха предупреждавани. Така, в 1939 г. в Грац, Австрия, се състоя конгрес на европейските библиотекарите. Дневният ред беше наситен с големия въпрос: как да се спаси книжното богатство на народите от въздушните бомбардировки.

През първите месеци на 1942 г. наши библиографи чрез пресата предупреждаваха правителството да вземе решителни мерки. По същото време за Ленинската библиотека, която със своите 9.600.000 тома стои на едно от първите места в света, бяха взети гарантиращи упаването ѝ мерки. Неопенимите нейни колекции бяха пренесени своевременно на сигурно място.

Ние, отечественофронтците, не можем да имаме фашисткото отношение към Народната ни библиотека. И ако доскоро ние, заангажирани в разрешаване на редица проблеми, поставени в отечественофронтиска обстановка, отделяхме недостатъчно внимание и грижи за доизкарването на библиотечната сграда, то по тоя въпрос крайно време е да се покажем на върха на една демократично-прогресивна власт. Нашето национално книжно богатство гние в подземията на Съдебната палата.

Тоя сезон библиотечната сграда трябва да се застрои така, щото да побере запазените 300.000 тома. Бързо, по възможните най-кратки пътища, като с настоящия законопроект, освободим строежа на сградата от известни формалности и срокове по закона за бюджета, отчетността и предприятията. Никакви други съображения не бива да ни спъват. Народната библиотека е над всички временни интереси и сметки, тя е от общ национален характер. Така съвеща въпроса Българската работническа партия (комунисти).

На нас гледа цялата българска общественост. На нас гледа пет пъти увеличилото се студентство: 35.000 млади, енергични, надеждни български момци и девойки. Ние трябва да подпомогнем тяхната научна и професионална подготовка чрез даване на разположение

книжното богатство на нашата Народна библиотека. На нас гледат научните работници, гледат идните поколения. Да запазим събравото с такива грижи и любов в продължение на почти седем десетилетия книжното богатство. Да го запазим за днешните и идващи поколения и така да вървим чрез искрено културно съревнование с останалите народи по пътя на националния прогрес и благоденствие. Иначе — нека си послужи с думите на директора на Народната библиотека, г-н Тодор Боров — „Ако похабим книжното богатство на българския народ, ако лишим България от паметта ѝ, нашите наследници на тая родна българска земя ще ни прокълнат“.

Г-жи и г-да народни представители! Чрез гласуване на настоящия законопроект да подпомогнем запазването на българската книжозна съкровищница. Иначе идните поколения няма да ни простят.

От името на Българската работническа партия (комунисти) заявявам: нашата парламентарна група ще гласува единодушно законопроект на г-на министъра на информацията и на изкуствата. (Ръкоплескания)

Председателстващ Георги Трайков: Има думата народният представител Яни Янев.

Яни Янев (з): (От трибуната) Г-да и г-жи народни представители! Като изразявам съгласието на нашата парламентарна група с мотивите към законопроект, заявявам, че ние одобряваме предложението на законопроект и ще го гласуваме по принцип.

Наистина има презрели нужди, чието бързо разрешение е повече от необходимо. Някои от тях, по-важните, правителството счете за нужно наново да ги подчертае вчера в правителствената декларация. Но ако си позволим да ги степенуваме, очевидно на върха на стълбищата ще излезе и тая нужда като презряла, разрешението на която не бива да се отлага под каквото и да е предлог. Каква е тая нужда? — да запазим нашето книжно богатство, незаменното богатство на българското национално книгохранилище, както се казва в мотивите към законопроект.

На 24 май 1941 г., на празника на Св. Кирил и Методий, неговата стойност ето как е формулирана от националната героиня, партизанинката Лилияна Димитрова, пред паметника на Св. Климент Охридски: „Премахнете писмеността, за да започнат да се рушат един след друг лостовете на културата и цивилизацията.“

И така, г-да народни представители, касае се да съхраним лостовете на нашата култура.

Политическото мракобесие просъществува у нас толкова дълго време, защото противонародните режими отказваха достъпа на нацията любознателен, ученолюбив и прогресивен народ до книгата, до науката. Знаеха фашистките гадове, че просветеният човек ще аска сметка за техните безчинства. Случайно ли на бесилки, разстрели, турми и концлагери биваха изпращани най-просветените, най-честните, най-смелите и непримирими борци срещу фашистката реакция? Не е ли това още едно указание за силата и значението на книгата?

Г-да народни представители! Кой от нас щеше да знае, че сме славяни, че нашият народ е дал живот на легендарни синове, като Ботев, Левски, Караджата, Паисий Хилендарски и плеада други борци до наши дни? Кой от нас щеше да знае, че дядо Иван ни освободи през 1877 г. от турско робство, а на Берлинския конгрес същата година други сили почти възстановиха робството, а по-после ни поставиха под модерното робство на Батемберга, Фердинанда и Борис Германски — робство на германския империализъм и чорбаджийските остатъци от турското робство, групирани в разни кортежи? Кой от нашите идни поколения ще знае, че на 9 септември 1944 г. Отечественият фронт спаси България от прага на трета, по-страшна катастрофа, с помощта на храбрата Червена армия, начело с генералисимус Сталин? (Ръкоплескания)

Трябва ли да изброявам и други съждения не, а истина в тая насока? Това сме ние, това е нашият народ: минало горчиво със светли страници, отразени в книжното ни богатство, което ревниво трябва да пазим. Да се поучаваме от горчивините, грешките, за да не допускате те да се повтарят. Да се въодушевяваме от светлите страници на нашето минало и неотклонно да градим щастното и благоденствието на нашия народ. Да градим светлото му бъдеще, за да се покажем достойни последователи на хилядите борци за правда и народна свобода. Да помним 9 юни и да пазим 9 септември, за да не носим проклятието на идните поколения. Да пазим книгите, научните паметници, лостовете на културата, залог за преуспеяване на нашето прогресивно отечественофронтско дело чрез бързо доизграждане на Народната библиотека. Ето думите, с които завършвам. (Ръкоплескания)

Председателстващ Георги Трайков: Други оратори няма записани. Има думата г-н министърът на информацията и на изкуствата.

Министър Димо Казасов: Г-жи и г-да народни представители! След аргументираната и при това топла защита, която преждоговорилите направиха на предложението на вашето внимание законопроект, аз считам за излишно да прибавя каквото и да било към това

✓ Георги Димитров (к): Правилно.

Министър Димо Казасов: Моля да гласувате законопроект. (Ръкоплескания)

Председателстващ Георги Трайков: Който е съгласен да се приеме законопроектът на първо четене, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г-н министърът на информацията и на изкуствата.

Министър Димо Казасов: Тъй като законопроектът не предизвиква разисквания, аз моля, въз основа на чл. 44 от правилника за въто-

шния ред, да се пристъпи по спешност към второ четене на законо-проекта.

Председателствуваш Георги Трайков: Който е съгласен с предложението на г-на министра, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на докладчика да докладва.

Докладчик Стефан Стефанов (р): (Чете заглавието на законо-проекта *)

Председателствуваш Георги Трайков: Който е съгласен с загла-вието, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 1)

Председателствуваш Георги Трайков: Който приема чл. 1, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 2)

Председателствуваш Георги Трайков: Който приема чл. 2, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 3)

Председателствуваш Георги Трайков: Който приема чл. 3, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 4)

Председателствуваш Георги Трайков: Който приема чл. 4, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 5)

Председателствуваш Георги Трайков: Който приема чл. 5, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 6)

Председателствуваш Георги Трайков: Който приема чл. 6, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 7)

Председателствуваш Георги Трайков: Който приема чл. 7, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 8)

Председателствуваш Георги Трайков: Който приема чл. 8, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 9)

Председателствуваш Георги Трайков: Който приема чл. 9, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 10)

Председателствуваш Георги Трайков: Който приема чл. 10, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 11)

Председателствуваш Георги Трайков: Който приема чл. 11, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-да народните представители да се съгласят, разглежда-нето на точка десета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за разрешаване на фондация „Българско дело“ — София, да сключи заем от Българската земе-делска и кооперативна банка в размер на 110.000.000 лв. за нуждите на българската кинематография, да се отложи за утре.

Който е съгласен с това предложение, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към разглеждане на точка единадесета от дневния ред.

Одобрение решенията на прошетарната комисия, протоколи № 4 и 5.

Има думата г-н докладчикът.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„РЕШЕНИЕ

за одобрение решенията на прошетарната комисия, взети в заседа-нието ѝ на 20 февруари 1946 г., протокол № 4.

Одобряват се означените по-долу решения на прошетарната коми-сия при XXVI обикновено Народно събрание, първа редовна сесия, взети в заседанието ѝ на 20 февруари 1946 г., а именно:

1. Христо Л. Ханджиев, настояник на малолетната Любка Кирил Ан. Попова, гр. Търново, вх. № 11706 1939 г.

Опрошават се на Христо Л. Ханджиев, в качеството му на настоя-ник на малолетната Любка Кирил Ан. Попова, от гр. Търново, су-мата 20.916 лв. заедно с лихвите до датата на обнародване настоя-щото решение в „Държавен вестник“, дължими по решение № 1343, от 14 май 1937 г., издадено от Търновската областна сметна палата против Кирил Ангелов Попов.“

Председателствуваш Георги Трайков: Който приема точка 1, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„2. Борис М. Караджов, от гр. Стара Загора, вх. № 636 от 1942 г. Опрошават му се сумата 27.817 лв. заедно с лихвите върху цялата дължима главница 49.207 лв. до деня на обнародване настоящото решение в „Държавен вестник“, дължими по постановление № 122, от 10 юни 1930 г., на министъра на финансите. Събраното досега да се счита за главница.“

Председателствуваш Георги Трайков: Който приема точка 2, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„3. Янаки Йочов Цеков, от гр. Варна, вх. № 911 от 1942 г. Опрошават му се сумата 41.667 лв., дължима по решение № 1232 от 1942 г. на Варненската областна сметна палата.“

Председателствуваш Георги Трайков: Който приема точка 3, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„4. Владимир Георгиев Стоянов, от гр. София, вх. № 1425 1942 г. Опрошават му се сумата 25.836 лв. закъснели данъци за 1930 1931 — 1939 г., дължими към Софийското градско данъчно управление.“

Председателствуваш Георги Трайков: Който приема точка 4, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„5. Атанас Апостолов Бакърджиев, от гр. София, вх. № 5894 от 1942 г.

Опрошават му се сумата 9.462 лв., от които акциз 8.076 лв. и об-щински налог 1.386 лв., за измерени му вина и материали за варене ракия реколта 1929 г., дължими към Карнобатското данъчно упра-вление.“

Председателствуваш Георги Трайков: Който приема точка 5, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„6. Иван Коцев Рашев, от гр. София, вх. № 6477 1942 г. Опрошават му се сумата 5.000 лв. слети данъци и съответните връхнини и лихви за закъснение и 1.680 лв. глоба, дължими по кар-тон № 23.210 към Софийското градско данъчно управление.“

Председателствуваш Георги Трайков: Който приема точка 6, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„7. Велика Лазарова Гошева, от гр. София, вх. № 8459 1942 г. Опрошават ѝ се сумата 20.000 лв. слети данъци и съответните връхнини и лихви за закъснение, дължими по картон № 10629 към Софийското градско данъчно управление.“

Председателствуваш Георги Трайков: Който приема точка 7, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„8. Донка Грудева Матеева, по мъж Михо Иванова, от гр. Ямбол, вх. № 9305 1942 г.

Опрошават ѝ се сумата 2.292 лв. акциз и 824 лв. общински налог върху вина и материали, от които се вари ракия, реколта от 1926 — 1934 г., дължими от Грудю Матеев към Ямболското данъчно упра-вление.“

Председателствуваш Георги Трайков: Който приема точка 8, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„9. Матей Димитров Петров, от с. Бели Осъм, Троянско, вх. № 1123 1943 г.

Опрошават му се сумата 6.809 лв. лихви за закъснение върху дължимия военен данък по списък обр. 16 № 10.451/1941 г. на Про-вадийското данъчно управление, дължими към Троянското данъчно управление.“

Председателствуваш Георги Трайков: Който приема точка 9, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„10. Христо Тожов Петров, от гр. София, вх. № 5104 1943 г. Опрошават му се сумата 29.000 лв. слети данъци и съответните връхнини и всичките лихви за закъснение до деня на обнародване настоящото решение в „Държавен вестник“, дължими по картони № № 350 и 368 към Софийското градско данъчно управление.“

Председателствуваш Георги Трайков: Който приема точка 10, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„11. Марин Йорданов Панов, от гр. София, вх. № 5354 1943 г. Опрошават му се сумата 1.500 лв. слети данъци и съответните връхнини и лихви за закъснение, дължими по картон № 533 към Софийското градско данъчно управление.“

* За текста на членовете виж първото четене на законопроекта на стра-ница 566.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 11, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„12. Григор Димитров Соколов, от гр. София, вх. № 6004 1943 г. Опрощава му се сумата 30.000 лв. слети данъци и съответните върхнини и лихви за закъснение, дължими по партида № 314 към Софийското градско данъчно управление.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 12, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„13. Надежда и Цветана Николова Рангелови, от гр. Видин, вх. № 5579 1943 г. Опрощава им се сумата 1.422 лв. данъци, заедно с лихвите, дължими към Видинската градска община за времето от 1935 г. до 1943 г.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 13, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„14. Илия Динев Танчев, от гр. София, вх. № 6088 1943 г. Опрощава му се сумата 1.400 лв. глоба (II и III размер данък), дължима по картон № 73824 към Софийското градско данъчно управление.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 14, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„15. Георги Николов х. Пейков, от гр. София, вх. № 6158 1943 г. Опрощава му се сумата 5.000 лв. слети данъци и съответните върхнини и лихви за закъснение, дължими по картон № 11797 към Софийското градско данъчно управление.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 15, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„16. Ахмед Мехмед Торбов, от гр. Плевен, вх. № 398 1944 г. Опрощава се на наследниците на Мехмед Ахмедов Торбов сумата 10.400 лв. слети данъци и лихви върху тях 8.500 лв., дължими към Плевенското данъчно управление.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 16, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„Забележка. За всички случаи по горния списък събраните до влизане на настоящото решение в сила суми не се връщат.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема забележката към списъка, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

РЕШЕНИЕ

за одобрение решенията на прешетарната комисия, взети в заседанието ѝ на 27 февруари 1946 г., протокол № 5

Одобряват се означените по-долу решения на прешетарната комисия при XXVI обикновено Народно събрание, първа редовна сесия, взети в заседанието ѝ на 27 февруари 1946 г., а именно:

1. Костадина Радойков, от с. Долно-Уйно, Кюстендилско, вх. № 1053 1938 г.

Опрощава му се сумата 2.000 лв. по изпълнителен лист № 1184 от 1925 г. заедно със съдебните разходи и съответната лихва до деня на обнародване настоящото решение и сумата 2.000 лв. по изпълнителен лист № 1171 1924 г. заедно със съдебните разходи и лихвата до деня на обнародване настоящото решение. Събраното не се връща.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 1, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„2. Кънчо Найденов Малевски, от с. Добродан, Троянско, вх. № 2167 1938 г.

Опрощава му се сумата 6.000 лв. военен данък заедно с лихвата върху нея за годините 1931—1937. Събраното не се връща.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 2, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„3. Ангел Маринов Цветков, от с. Левски, Плевенско, вх. № 4111 от 1938 г.

Опрощава му се сумата 5.838 лв. закъснели данъци, дължими към Плевенското областно данъчно управление. Събраното не се връща.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 3, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„4. Димитър Ников Велчев, от гр. София, вх. № 1746 1940 г.

Опрощава му се сумата 10.435 лв. данъци, заедно с лихвата, дължими към Софийското градско данъчно управление. Събраното не се връща.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 4, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„5. Ибрахим Хюсменов Салимов, от гр. Търново, вх. № 1766 1940 г. Опрощава му се сумата 1.135 лв. данък-занятие „калайджия“ за до 1940 г.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 5, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„6. Мустафа хаджи Мустафов, от гр. Търново, вх. № 1791 1940 г. Опрощава му се сумата 577 лв. данък-занятие „калайджия“ заедно с лихвата за 1939 и 1940 г.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 6, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„7. Мустафа Алишев Мустафов, от гр. Търново, вх. № 1793 1940 г. Опрощава му се сумата 2.321 лв. данък-занятие „калайджия“ заедно с лихвата за от 1930 до 1940 г.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 7, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„8. Наследниците на Вълчо Луканов Игнатовски — Лукан, Първан, Иванчо и Крум Вълчови Луканови Игнатовски, всички от с. Галиче, Оряховско, вх. № 10891 1940 г.

Опрощава се на наследниците на Вълчо Луканов Игнатовски от с. Галиче, Оряховско, остатъка от сумата 44.308 лв. заедно с лихвите от 1 април 1933 г. до обнародване настоящото решение, дължими по изпълнителен лист № 660 1933 г., издаден от Врачанския областен съд срещу Вълчо Луканов.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 8, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„9. Лъзав Радев Маджаров, от с. Алваново, Търговищенско, вх. № 5396 1941 г.

Опрощава му се сумата 2.763 лв. заедно с лихвата върху нея от 27 март 1935 г. до обнародване настоящото решение, дължима към Министерството на външните работи и изповеданията (б.к. отделение).“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 9, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„10. Захари Попов, от гр. Разград, вх. № 6889 1941 г. Опрощава му се сумата 10.000 лв. заедно с лихвите върху нея до влизане настоящото решение в сила, дължими по решение № 649, от 21 май 1940 г., на Варненската областна сметна палата. (Протокол № 15, п. 2, от 24 декември 1945 г., на временната общинска управа при Подаявненската селска община, Исперихско).“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 10, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„11. Иван Манчов, от гр. Берковица, като настойник на малолетния Тодор Георгиев Спасов, от Берковица, и Криса Георгиева Спасова, по мъж Петропа Христова, от гр. Берковица, живуща в София, наследници на Георги Спасов Абаджиев, бивш жител на гр. Берковица, вх. № 9336 1941 г.

Опрощава се на наследниците на Георги Спасов, от гр. Берковица, сумата 5.065 лв. заедно с лихвите до деня на влизане настоящото решение в сила, дължими по постановления № № 92 и 94 1924 г. на Министерството на финансите (финансова инспекция).“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 11, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„12. Йордан Милаков, от гр. Варна, вх. № 9975 1941 г. Опрощава му се сумата 6.800 лв. заедно с лихвите върху сумата 8.300 лв. до деня на влизане настоящото решение в сила, дължими по решение № 210, от 24 февруари 1940 г., на Варненската областна сметна палата.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 12, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„13. Фатма Алиева Пинева, от гр. Златоград, за себе си и като законна представителка на малолетния си син Фанк Алиев Пинев, и от Кямил Алиев Пинев, наследници на Али Пинев, бивш жител на гр. Златоград, вх. № 75 1942 г.

Опрощава се на наследниците на Али Пинев, от гр. Златоград, сумата 7.467 лв. заедно с лихвите от 2 януари 1923 г. и сумата

9.325 лв. заедно с лихвите от 1 септември 1922 г., дължими по решение № 214, от 5 юли 1937 г., на Върховната сметна палата от Али Йинев.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 13, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„14. Наследниците на Петър Д. Янакиев, от гр. Смолян, вх. № 540 от 1912 г.

Опрошават се на наследниците на Петър Д. Янакиев, от гр. Смолян, сумата 6.497 лв. заедно с лихвите, дължими по резолюция № 712, от 18 декември 1939 г., на съда при Върховната сметна палата.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 14, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„15. Кметът на с. Голяма Желязна, Троянско, вх. № 4595/1942 г. № 3239 1945 г.

Опрошават се на Голяможелезненската селска община, Троянско, сумата 245.561 лв. съдебни разноски, дължими по изпълнителен лист № 128/1931 г., от 14 септември 1940 г., издаден от Русенския апелативен съд.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 15, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„16. Серафим Йосифов Луков, от с. Генерал Николаево, Пловдивско, вх. № 4920/1941 г.

Опрошават му се лихвите върху сумата 21.062 лв., дължими по изпълнителен лист по н. о. х. дело № 3734/1932 г. на Пловдивския областен съд. Главницата да заплати.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 16, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„17. Сава Савов Попов, от гр. Шумен, вх. № 7240/1942 г. Опрошават му се сумата 38.685 лв. глоба по нарушение закона за гербовия налог, дължима по постановление № 13, от 27 февруари 1940 г., на Варненската областна сметна палата, а гербовия налог в размер на 7.735 лв. да заплати.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 17, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„18. Дечко Христов Стърчишков, от гр. Казанлък, № 7373 1942 г. Опрошават му се сумата 51.086 лв. заедно с лихвите до деня на влизане на настоящето решение в сила, дължими по решения № № 215, 230/1941 г., 3, 34, 35 и 92/1942 г. на Хасковската областна сметна палата.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 18, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„19. Пенка Иванова Тодорова Йонкова, от гр. Бургас, вх. № 8591 от 1942 г.

Опрошават се сумата 31.892 лв. и съответната лихва върху нея, дължима по решение № 928/1941 г. на Бургаската областна сметна палата. Събраното не се връща.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 19, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„20. Петър Ст. Предев, от с. Куделин, Видинско, вх. № 8680/1942 г. Опрошават му се сумата 7.799 лв. главница, заедно с лихвите до деня на влизане на настоящето решение в сила, и 308 лв. гербов налог, дължими по решения № № 2928 1939 г., 43/1940 г., 14614/1935 г. № 6059/1934 г. на Видинската областна сметна палата.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 20, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„21. Анастасия Илиева Балтова, от с. Берово, Неврокопско, вх. № 9008/1942 г. Опрошават се сумата 10.000 лв. заедно с лихвите, дължима от покойния Илия Димитров Балтов по решение № 2010, от 19 март 1940 г., на Върховната сметна палата.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 21, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„22. Георги Тосков Ванчев, от с. Батак, Пещерско, вх. № 553 от 1943 г.

Опрошават му се сумата 2.010 лв. глоба по изпълнителен лист № 271/1941 г. на Пещерския околийски съд.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 22, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„23. Жителите на с. Парамун, Трънска околия, вх. № 811/1943 г.

Опрошават се на Филиповската селска община, Трънска околия, за сметка на жителите на с. Парамун, Трънско, сумата 51.000 лв., дължима на държавата за водопроводни тръби от 1925/1926 г.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 23, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„24. Цвятко Иванов Карагьозов, от гр. Русе, вх. № 1216 1943 г.

Опрошават се на наследниците на Цвятко Иванов Карагьозов, от гр. Русе, сумата 10.400 лв., дължима по партида № 90 към Русенското данъчно управление, а също и следните суми: 1) по постановление № 4291/1929 г. на Дирекцията на труда и обществените осигуровки — 632 лв.; 2) по постановление № 4310/1929 г. — 158 лв.; 3) по постановление № 4291/1929 г. — 632 лв.; 4) по постановление № 6637/1936 г. — 36 лв.; 5) по постановление № 2244/1937 г. — 144 лв.; 6) по постановление № 6637/1936 г. — 36 лв. и 7) по постановление № 2244/1937 г. — 144 лв., ведно с лихвите, дължими до датата на публикуване на Народното събрание в „Държавен вестник“, отнасящо се както за данъците, така и по изпълнителните дела.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 24, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„25. Стефан Николов Шутеков, от с. Жеравна, Котленско, вх. № 1458/1943 г.

Опрошават му се сумата 2.400 лв. заедно с лихвите, дължими по решение № 1170, от 30 септември 1941 г., на Бургаската областна сметна палата. (Протокол № 1, от 13 февруари 1943 г., на Жеравненския общински съвет, Котленско.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 25, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„26. Мария Борисова Каракашева, от с. Сестримо, Пазарджишко, вх. № 2177/1943 г.

Опрошават се сумата 2.000 лв. заедно с лихвите, дължима по решение № 5506, от 10 септември 1942 г., на Върховната сметна палата от покойния Борис Д. Каракашев.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 26, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„27. Мария Анатолиева Петрова, от с. Смолско, Пирдопско, живуща в София, вх. № 2342/1943 г.

Опрошават се сумата 10.000 лв. глоба и 600 лв. съдебни разноски, или всичко 10.600 лв., дължима по изпълнителен лист № 125 от 1942 г. на Софийския военно-полеви съд.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 27, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„28. Георги Спасов (Панков) Божинков, от с. Лозен, Пазарджишко, вх. № 2366/1943 г.

Опрошават му се сумата 4.032 лв. глоба (II и III размер данък), дължима по картон № 195 към Пазарджишкото данъчно управление.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 28, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„29. Рада Стоянова Мелникова, работничка в фабрика „Алмус“, София, за себе си и като представителка на малолетните си деца, вх. № 2595/1943 г.

Опрошават се сумата 58.649 лв. заедно с лихвата върху цялото и неиздължение до деня на обнародване на настоящето решение в „Държавен вестник“, дължими по постановление № 233, от 31 ноември 1928 г., на министъра на финансите.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 29, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„30. Менахем Соломон Аврам Челебон, от гр. Силистра, живущ в София, вх. № 3771/1943 г.

Опрошават му се сумата 57.108 лв. слети данъци и съответните върхулици и всички лихви за закъснение до датата на публикуване на настоящето решение в „Държавен вестник“, дължими по партида № 757 (нова) към Софийското градско данъчно управление.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 30, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„31. Съботин Христов Съботинов, от с. Опака, Поповско, вх. № 4513/1943 г.

Опрошават му се сумата 49.408 лв. заедно с лихвите до деня на влизане на настоящето решение в сила, дължима от покойния Христо Съботинов Жеков по решение № 588/1925 г. на Шуменската окръжна сметна палата.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 31, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„32. Стоилко Гелов Вуков, от с. Белчин, Самоковск, вх. № 535 от 1943 г.

Опрощава му се лихвата върху сумата 41.103 лв., дължима по решения № № 1036 и 3459 1934 г. на Софийската областна сметна палата. Главницата да заплати.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 32, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„33. Ана Ив. Василева, от гр. София, вх. № 5787/1943 г.
Опрощава ѝ се сумата 2.000 лв. слети данъци и съответните върхуни и лихви за закъснение и 9.788 лв. глоба (II и III размер данък), дължими по картон № 87337 към Софийското градско данъчно управление.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 33, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„34. Петър Стойчев Караджинков, от с. Широки дол, Самоковска околия, вх. № 5793 1943 г.
Опрощава му се сумата 24.600 лв. заедно с лихвата, дължими по решение № 85/1939 г. на Софийската областна сметна палата.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 34, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„35. Ганчо Велев Гелемев, от с. Стрелча, Панагюрско, живущ в гр. Панагюрище, вх. № 6094 1943 г.
Опрощава му се остатъкът от сумата 129.629 лв. заедно с лихвите, дължими по постановления № 244, от 31 октомври 1927 г., на финансовата инспекция № 290, от 14 октомври 1924 г., на същата инспекция; решение № 2228, от 10 юни 1941 г., на Върховната сметна палата; решение № 1283, от 14 юли 1938 г., на Хасковската сметна палата, и решение № 4120, от 19 юли 1938 г., на Върховната сметна палата.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 35, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„36. Александра (Санда) Петрова Аврамова, от гр. Враца, вх. № 6335 1943 г.
Опрощава ѝ се сумата 3.572 лв. глоба (II и III размер данък), дължима по картони № № 5063 и 5102 към Врачанското данъчно управление.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 36, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„37. Сергей Андрей Илчев, от гр. Варна, вх. № 6853 1943 г.
Опрощава му се сумата 939.732 лв. съдебни и деловодни разходи по изпълнителен лист № 29 1943 г. на Софийския областен съд.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 37, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„38. Делка Кочева Стефанова, от с. Росен живуща в гр. Пазарджик, вх. № 7031 1943 г.
Опрощава ѝ се сумата 10.635 лв., слети данъци и съответните върхуни, 1500 лв. глоба и всичките лихви за закъснение до датата на обнародване на настоящото решение в „Държавен вестник“, дължими към Пазарджишкото данъчно управление.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 38, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„39. Петър Т. Велков, от гр. Бяла Слатина, вх. № 8234 1943 г.
Опрощава му се сумата 20.000 лв., заедно с лихвите до влизане на настоящото решение в сила, дължими по решение № 3508, от 30 декември 1939 г., на Видинската областна сметна палата.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 39, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„40. Никола Трифонов Лазаров, от гр. София, вх. № 4016 1940 г., № 8475 1942 г. и № 8321 1943 г.
Опрощава му се остатъкът от сумата 53.583 лв., данък-занятие „тенекеджийство“ в съдружие с Георги Куков, от Пазарджик, за годините 1925-1926 до 1938 г. включително, заедно с лихвите върху палата дължима сума. Събраното не се връща.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 40, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„41. Командирът на IV конна бригада, Лазарово (спирка Вълчин), вх. № 303 1944 г.

Опрощава се на командира на IV конна бригада, гара Лазарово (спирка Вълчин), сумата 71.250 лв. денгуба за вагоните № № 35205, 40156, 40115, 41097, 50338, 42834, 42071, 45795, 43701, 41656, 45642, 55006, 21930, 50191, 43895, 42681, 50407, 40101, 2457, 40378, 40356, 42863, 43981, 49344, 45718, 4573, 242632, 41756, 44637, 30514, 42331, 40.330, 44.515, 45.401, 42.997, 43.951, 42.042, 42.291, 43.798, 40.383, 40.184, 44412, 44074, 40589, 50573, 45598, 50058, 45564, 50490, 40886 и 33345.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 41, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„42. Мустафа Мустафов Ахмедов, от гр. Ямбол, вх. № 307 1944 г.
Опрощава му се сумата 3.987 лв. данъци и върхуни заедно с лихвите за закъснение, дължими към Ямболското данъчно управление.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 42, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„43. Пеню Бобев Йорданов, живущ в с. Старо село, Тутраканско, и Йордан Бобев Йорданов, живущ в с. Нова черна, Тутраканско, вх. № 455 1944 г.
Опрощава им се лихвата до датата на обнародването на настоящото решение в „Държавен вестник“ върху сумите 110.452 лв. и 61.745 лв., дължими по присъда № 437, от 14 май 1943 г., на Русенския областен съд по н. о. х. дело № 142 1943 г. Събраното да се смята за главница.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 43, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„44. Никола П. Кондрков, от гр. Елхово, вх. № 842 1944 г.
Опрощава му се лихвите върху сумата 30.194 лв. главница, дължима по постановление № 186, от 11 юли 1925 г., на финансовата инспекция.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 44, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„45. Атанас Ангелов Караилев, от гр. Пазарджик, вх. № 1600 от 1945 г.
Опрощава му се сумата 8.960 лв. глоба (II и III размер данък), дължима по картон № 4812 към Пазарджишкото данъчно управление.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 45, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„46. Милан Стойлов Иванов, от гр. Дупница, вх. № 1863 1945 г.
Опрощава му се лихвата върху сумата 21.318 лв., дължима по постановление № 249 1928 г. на министъра на финансите.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 46, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„47. Велю Велчев Наков, от с. Арчар, Видинско, вх. № 3219 1945 г.
Опрощава му се сумата 32.280 лв., дължима по изпълнително дело № 224 1945 г., по изпълнителен лист, издаден от Плевенския военен съд, заедно с лихвите до влизане на настоящото решение в сила.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 47, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„48. Аврам Петков Недялков, от гр. Търново, вх. № 3256 1945 г.
Опрощава му се сумата 5.820 лв., заедно с лихвите, дължима по решение № 270 1942 г. на Търновската областна сметна палата.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 48, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„49. Наследниците на Колчо Колчев х. Янев, от с. Сланотрън, Видинско, вх. № 3427 1945 г.
Опрощава им се лихвата върху сумата 136.377 лв., дължима по решения № № 2229 1935 г., 149 1936 г., 2629 1937 г., 2791 1939 г., 3128 1939 г., 2910 1939 г., 3262 1939 г., 2916 1939 г., 2977 от 1939 г., 217 1940 г., 1659 1941 г. на Видинската областна сметна палата от Колчо К. х. Янев.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 49, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)
„50. Начо Лазаров Христов, от гр. Варна, вх. № 3718 1946 г.
Опрощава му се лихвата върху сумата 21.927 лв., дължима по постановление № 864 1943 г. на войсковата сметна палата при I отделна армия.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 50, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„51. Асен Пейчев Станоев, от Годеч, вх. № 3770/1946 г. Опрощава му се сумата 16.400 лв. глоба (II и III размер данък), дължима по картон № 882 към Годечкото данъчно управление.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 51, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„52. Димитър Василев Янков, от Годеч, вх. № 3775/1946 г. Опрощава му се сумата 17.666 лв. глоба (II и III размер данък), дължима към Годечкото данъчно управление.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 52, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„53. Кръстан Рангелов Григоров, от Годеч, вх. № 3779/1946 г. Опрощава му се сумата 7.000 лв. глоба (II и III размер данък), дължима по картон № 847 към Годечкото данъчно управление.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 53, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„54. Методи Виденов Горчин, от Годеч, вх. № 3782/1946 г. Опрощава му се сумата 12.600 лв. глоба (II и III размер данък), дължима по картон № 876 към Годечкото данъчно управление.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 54, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„55. Манол Димитров Василев, от с. Туден, Годечко, вх. № 3783 от 1946 г. Опрощава му се сумата 14.576 лв. глоба (II и III размер данък), дължима по картон № 144 към Годечкото данъчно управление.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 55, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„56. Наследниците на Мирко Дичев Панов, от с. Слатино, Дупнишко, вх. № 3791/1946 г. Опрощава му се сумата 39.529 лв. заедно с лихвата, дължима по решение № 1536/1938 г., 1325/1941 г. и 3493/1945 г. на Софийската областна сметна палата.“

Подпредседател: ГЕОРГИ ТРАЙКОВ

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 56, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„57. Наследниците на Цаню Димитров — Еникия, Еленка, Кирил, Димитър, Тодор, Костадин, Борис и Григор Цанюви Димитрови, от гр. Пирдоп, вх. № 4839/1946 г.

Опрощава им се сумата 35.300 лв., дължима лихва по постановление № 183/1924 г. на Министерството на финансите.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 57, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„58. Рада Стоянова Мелникова, за себе си и като представителка на малолетния си син Васил Ст. Мелников, от гр. София, вх. № 5273 от 1946 г.

Опрощава се на наследниците на Стоян Д. Мелников, бивш секретар на Карнобатското околийско управление, сумата 14.662 лв., дължима по постановление № 233/1928 г. на министъра на финансите. Остатъка да заплатят.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема точка 58, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамен Попов (з): (Чете)

„Забележка. За всички случаи по горния списък събраните до влизане на настоящото решение в сила суми не се връщат.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема забележката, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля, г-да народни представители, да се съгласите да приемете за утре следния дневен ред:

Второ четене на законопроектите:

1. За изменение и допълнение на закона за финансово облекчение и заздравяване на общините.

2. За изменение и допълнение на чл. 237 от закона за народното здраве.

3. За допълнение на наредбата-закон на Българската земеделска и кооперативна банка.

Който е съгласен с предложения дневен ред, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Закривам заседанието.

(Закрито в 20 ч. 50 м.)

Секретари: { СТЕФАН СТЕФАНОВ
КОСТАДИН ТРЕНДАФИЛОВ

Началник на Стенографското отделение: ДОНЧО ДУКОВ